
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Lerma Galeas, Andrea; Valdivia Vizarreta, Paloma, dir. Anàlisi dels materials educatius creats pel projecte de Palau-solità i Plegamans. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2024. (Grau en Educació Primària)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/301218>

under the terms of the license

ANÀLISI DELS MATERIALS EDUCATIUS CREATS PEL PROJECTE DE PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

Andrea Lerma Galeas

Tipologia de TFG: Aps

Convocatòria lliurament: 3 de juny

Educació Primària

Tutora: Paloma Valdivia Vizarreta

Departament de Teories de l'Educació i Pedagogia Social

Resum:

L'any 2013, un equip de treball de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) va iniciar un projecte pedagògic basat en el patrimoni de Palau-solità i Plegamans, un poble proper a la universitat. Aquest TFG (Treball de Fi de Grau) consisteix en l'anàlisi dels recursos educatius en obert (una pàgina web i un dossier) desenvolupats per facilitar el coneixement del patrimoni del poble. L'objectiu és avaluar la utilització actual d'aquests recursos, que es van distribuir a totes les escoles de Palau, i identificar possibles millores per optimitzar-ne el seu ús. La metodologia consta de tres passos: l'anàlisi dels materials, entrevistes amb la persona responsable del projecte a cada escola i l'anàlisi de les dades recollides en aquestes entrevistes. La informació obtinguda és essencial per identificar els aspectes de millora segons les opinions dels experts. Aquest projecte és important en quant que proporciona una manera atractiva d'aprendre sobre el patrimoni mitjançant activitats d'aprenentatge lúdic, beneficiant tant els mestres —oferint recursos per ensenyar sobre el patrimoni de Palau— com els alumnes —promovent l'aprenentatge a través del joc. Com a estudiant de l'últim curs del grau en Educació Primària, pretenc contribuir des d'una perspectiva pedagògica.

Paraules clau: Educació Primària, aprenentatge contextualitzat, recursos educatius en obert, aprenentatge lúdic.

Resumen:

En 2013, un equipo de trabajo de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) inició un proyecto pedagógico basado en el patrimonio de Palau-solità i Plegamans, un pueblo cercano a la universidad. Este TFG (Trabajo de Fin de Grado) consiste en el análisis de recursos educativos en abierto (una página web y un dossier) desarrollados para facilitar el conocimiento del patrimonio del pueblo. El objetivo es evaluar el uso actual de estos recursos, que se distribuyeron a todas las escuelas de Palau, e identificar posibles mejoras para optimizar su uso. La metodología consta de tres pasos: el análisis de los materiales, entrevistas con la persona responsable del proyecto en cada escuela y el análisis de los datos recogidos en estas entrevistas. La información obtenida es esencial para identificar los aspectos que necesitan mejora según las opiniones de los expertos. Este proyecto es relevante porque proporciona una manera atractiva de aprender sobre el patrimonio mediante actividades de aprendizaje lúdico, beneficiando tanto a los maestros—ofreciendo recursos para enseñar sobre el patrimonio de Palau—como a los alumnos—promoviendo el aprendizaje a través del juego. Como estudiante del último curso del grado en Educación Primaria, pretendo contribuir desde una perspectiva pedagógica.

Palabras clave: Educación Primaria, aprendizaje contextualizado, recursos educativos en abierto, aprendizaje lúdico.

Abstract:

In 2013, a research group at the Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) initiated a pedagogical project leveraging the heritage of Palau-solità i Plegamans, a village near the university. This TFG consists of analysing the open access teaching materials (a webpage and a dossier) developed to facilitate the exploration of the village's patrimony. The purpose is to evaluate what has happened with those resources, which were handed to all the schools in Palau to, afterwards, identify the aspects of improvement in order to optimize their use. The methodology comprises three steps: an analysis of the materials, interviews with the project responsible from each school, and data analysis from these interviews. The insights gained are essential for identifying aspects that need enhancement based on feedback from experts. This project is noteworthy because it provides an engaging way to learn about heritage through playful learning activities, benefiting both teachers—by offering resources to teach about Palau's heritage—and students—by promoting learning through play. I can contribute from the pedagogical field as I am currently studying the last scholar year of the Primary education degree.

Keywords: Primary Education, context-based learning (heritage), open access teaching materials, playful learning.

ÍNDIX

1. Introducció	4
2. Fonamentació teòrica	5
2.1. Aprenentatge comunitari	5
2.2. Aprenentatge lúdic	7
2.2.1. Pedagogia del joc	7
2.2.2. Implicació del professorat i motivació de l'alumnat en ambients d'aprenentatge lúdic	9
2.3. Recursos educatius en obert	11
2.4. Aprenentatge contextualitzat	14
3. Treball de camp	16
3.1. Repte a resoldre	16
3.2. Proposta de la innovació	17
3.2.1. Objectius	17
3.2.2. Metodologia	17
3.2.3. Instruments/tècniques/recursos	18
3.2.4. Productes/prototip	18
3.2.5. Impacte	19
3.3. Cronograma per setmanes	19
3.4. Recursos	20
3.4.1. Quàdruple hèlix	20
3.5. Activitats	21
3.5.1. Anàlisi del projecte educatiu	21
3.5.2. Preguntes entrevistes per les escoles	32
3.5.3. Taula de validació de les entrevistes	33
3.6. Anàlisi dels resultats de les entrevistes	34
3.6.1. Escola Can Cladellas	34
3.6.2. Escola Palau	37
3.6.3. Institut Ramon Casas i Carbó	39
3.7. Discussió dels resultats	41
4. Conclusions	44
5. Referències bibliogràfiques	46
6. Annexos	47
6.1. Transcripció entrevista escola Can Cladellas	47
6.2. Transcripció entrevista Escola Palau	51
6.3. Transcripció entrevista institut Ramon Casas i Carbó	56

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1	19
Esquema de les diferents etapes del projecte	19
Figura 2	20
Cronograma per setmanes	20
Figura 3	21
Quàdruple hèlix de la innovació	21
Figura 4	22
Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat Patrimoni	22
Figura 5	23
Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat masia Can Cortés	23
Figura 6	24
Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat Rutes	24
Figura 7	24
Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat Professorat	24
Figura 8	25
Captura de pantalla dossier d’activitats “El dimoni i les pedres”. Apartat Introducció	25
Figura 9	26
Captura de pantalla dossier d’activitats “El dimoni i les pedres”. Apartat Inventari fitxes	26
Figura 10	27
Captura de pantalla dossier d’activitats “El dimoni i les pedres”. Activitat Tipus de masies	27
Figura 11	28
Captura de pantalla dossier d’activitats “El dimoni i les pedres”. Activitat Església parroquial de Santa Maria de Palau-solità	28

ÍNDIX DE TAULES

Taula 1	30
Classificació fitxes dossier d’activitats “El dimoni i les pedres”	30
Taula 2	33
Llistat preguntes entrevistes	33
Taula 3	34
Taula de validació per les entrevistes	34
Taula 4	35
Dades entrevista escola Can Cladellas	35
Taula 5	38
Dades entrevista escola Palau	38
Taula 6	40
Dades entrevista institut Ramon Casas i Carbó	40
Taula 7	44
Recull de les propostes de millora	44

1. Introducció

Aquest projecte consisteix en l'anàlisi dels materials educatius creats pel municipi de Palau-solità i Plegamans l'any 2013 i forma part del meu Treball de Final de Grau amb modalitat ApS. Així doncs, la finalitat principal és avaluar què ha passat amb els recursos educatius basats en el patrimoni de Palau i oferits a les escoles de la vila, per tal d'optimitzar-ne el seu ús.

El fet que Palau sigui el meu lloc de residència és una de les majors motivacions a l'hora de dur a terme aquest repte, ja que respon a una necessitat del meu context més pròxim. Alhora, també em genera interès la curiositat per veure l'efectivitat que ha tingut el disseny i implementació d'aquestes activitats patrimonials a les diferents escoles del territori. És molt interessant com a escola tenir un recurs d'aquest caire a les teves mans i, personalment, considero que se'n pot extreure molt de profit. És imprescindible que els infants de la vila coneguin la història del seu poble i, per tant, això ofereix l'oportunitat de què ho aprenguin a partir d'activitats dinàmiques i engrescadores.

Pel que fa a l'estructura d'aquest treball, està dividida en diferents parts. En primer lloc, trobem l'apartat de fonamentació teòrica, on se citen algunes de les teories i conceptes previs que cal dominar per tal d'assolir el repte. En segon lloc, trobem tot el treball de camp, el qual inclou: el repte a resoldre, la proposta de la innovació (objectius, metodologia, instruments/tècniques/recursos, productes i impacte), el cronograma per setmanes, les activitats i els recursos. Finalment, trobem les conclusions, les referències bibliogràfiques i els annexos.

2. Fonamentació teòrica

El projecte “El dimoni i les pedres” es basa en diversos conceptes teòrics que és fonamental conèixer per tal de trobar un sentit global, entendre d'on sorgeix, els pilars en què se sustenta i d'on radiquen els objectius establerts. Els aspectes principals que cal tenir en compte i que veurem reflectits al llarg de la recerca són els següents: aprenentatge comunitari, pedagogia del joc, recursos educatius en obert i aprenentatge contextualitzat. A continuació, es farà una descripció més detallada de cadascun per tal de facilitar la seva comprensió.

2.1. Aprenentatge comunitari

En primer lloc, posarem el focus d'atenció en el concepte d'aprenentatge comunitari, a partir de l'anàlisi d'un estudi dut a terme a la Universitat Negeri Surabaya i basat en la teoria d'aquest tipus d'aprenentatge. Va ser dirigit per Mohammad Fauziddin, Suryanti i Wiryanto (2022) i es van proposar dos objectius principals: trobar les millors estratègies per implementar l'aprenentatge comunitari i cultural i, també, per esbrinar els factors que influencien aquesta pràctica i fan que sigui exitosa. Concretament, aquest estudi se centra en el context educatiu d'Indonèsia i en com les característiques d'aquest adopten una metodologia basada en l'aprenentatge comunitari; no obstant però, pretén ser un exemple per a altres comunitats que vulguin seguir un model educatiu basat en aquest tipus d'aprenentatge.

L'aprenentatge comunitari podria definir-se com una metodologia educativa on totes les decisions relatives a l'educació són preses per la comunitat; per tant, un dels aspectes clau és que l'educació va lligada al context en què es dona i està influenciada per la cultura i la societat. És cert que ajuda l'alumnat a millorar tant les seves habilitats professionals, com de comunicació, autoestima, coneixement i treball col·laboratiu, tal com va quedar demostrat en un estudi recent (Zeydani et al., 2021). En definitiva, els estudiants adquireixen habilitats socials, útils per a resoldre problemes de la vida quotidiana i del seu context. A més, aquesta metodologia promou que els infants estiguin en contacte directe amb la societat i, per tant, que aprenguin d'aquesta.

Així doncs, podria definir-se que l'educació comunitària es basa en l'ensenyament i aprenentatge dels estudiants a partir de la integració de valors, normes, coneixement, creences, pràctiques, experiències i llenguatge, que són les principals característiques que defineixen una cultura (Kana'iaupuni, 2007).

D'altra banda, la metodologia seguida en aquest estudi es basa en la recollida d'informació qualitativa i anàlisi de resultats d'altres recerques relacionades; les dades recol·lectades han estat transformades i oferides en forma de solucions per resoldre problemes que poden sorgir durant la implementació de l'aprenentatge basat en la comunitat. El procediment que es va seguir és el següent: especificar la temàtica, fer una revisió, organització i reducció de tota la literatura disponible, anàlisi dels articles seleccionats i, finalment, redacció de les conclusions.

Pel que fa als resultats, després de l'anàlisi dels diferents articles de referència, es van especificar quatre blocs principals relacionats amb la temàtica: l'estratègia per implementar l'aprenentatge basat en la comunitat, l'estratègia per implementar l'aprenentatge basat en la cultura local, els factors que influencien i els conceptes bàsics per implementar aquesta metodologia d'aprenentatge (Fauziddin et al., 2022). En primer lloc, les estratègies i idees que cal tenir en compte per implementar l'aprenentatge comunitari són les següents: que les escoles facin ús dels recursos públics que tenen al seu abast; ser conscients que és apte per a totes les edats, contextos i horaris; posar a l'estudiant com a focus del procés educatiu; col·laborar i cooperar amb la comunitat local.

En segon lloc, les estratègies i idees que cal tenir en compte a l'hora d'implementar l'aprenentatge basat en la cultura local són les següents: incorporar al currículum escolar la cultura regional; utilitzar aquesta metodologia per ajudar els estudiants a construir la seva personalitat i definir-se; utilitzar informació present al context per ajudar l'alumnat a aprendre sobre la seva cultura. En tercer lloc, els factors que influencien l'èxit o fracàs d'aquestes metodologies són: la falta de motivació docent; les persones o entitats rellevants en el context com, per exemple, les religioses; la implicació del govern en el procés educatiu. En quart lloc, els pilars per implementar l'aprenentatge basat en la cultura local són: la cultura com a contingut de l'educació, la cultura com a mètode per implementar l'aprenentatge i la cultura com a context i teoria per tractar l'educació (Fauziddin et al., 2022).

Com a conclusió, es va arribar a la idea que és necessari que les escoles i la comunitat cooperin i treballin en equip. Vivim en una societat on la ciència i la tecnologia avancen a passes de gegant i, per tant, cal assegurar-nos que la cultura i el context més pròxim queden arrelats a l'educació.

2. 2. Aprenentatge lúdic

A continuació, parlem d'un altre concepte clau en aquest projecte, l'aprenentatge lúdic o pedagogia basada en el joc. Per això, analitzarem el llibre *A pedagogy of play: supporting playful learning in classrooms and schools* (Mardell et al. 2023) que ens parla sobre la pedagogia del joc i com aquesta pot significar un aspecte fonamental en el procés d'ensenyament aprenentatge. A més a més, aprofundirem en com els ambients on l'aprenentatge lúdic és present influeixen en el compromís del professorat i la motivació de l'alumnat a l'hora d'aprendre, a partir de l'article *Teachers' engagement and students' satisfaction with a playful learning environment* (Kangas et al. 2017). Aquest estudi tenia per objectiu explorar les connexions entre motivació i compromís de docents i discent i la metodologia lúdica.

2. 2. 1. Pedagogia del joc

A pedagogy of play: supporting playful learning in classrooms and schools és un llibre escrit pel Ben Mardell, la Jen Ryan, la Mara Krechevsky, la Megina Baker, la Savannah Schulz i l'Yvonne Liu Constant i va ser publicat l'any 2023. Les autores posen el focus en la pedagogia del joc i en com aquest pot esdevenir en element clau en l'aprenentatge. L'objectiu principal del llibre és servir com a guia per aquells docents (i/o escoles) que pretenen utilitzar aquesta metodologia en diversos contextos. El llibre està organitzat al voltant de tres questions: perquè els docents necessiten una pedagogia del joc? Què significa realment l'aprenentatge basat en el joc? Com els docents poden promoure l'aprenentatge a través del joc?

En primer lloc, cal mencionar les 6 idees clau relacionades amb la primera pregunta, és a dir, perquè els docents haurien de basar-se en una metodologia lúdica. D'una banda, cal remarcar que el joc serveix de suport per l'aprenentatge i que l'aprenentatge basat en el joc a les escoles requereix jugar amb un propòsit concret. D'altra banda, és cert que les paradojes entre jugar i l'escola sumen dificultat al procés d'ensenyament aprenentatge i que l'aprenentatge basat en el joc és universal però està condicionat per la cultura. A més a més, és indispensable tenir una mentalitat oberta al joc per poder aprendre jugant; per tal de poder desenvolupar l'aprenentatge a través del joc, cal que les cultures escolars siguin comprensives i ho recolzin.

En segon lloc, és important tenir clares les principals característiques del joc i com aquest pot potenciar el procés d'aprenentatge. El grup de recerca LEGO Foundation va establir 5 criteris principals per definir com han de ser les experiences d'aprenentatge a través del joc:

divertides, significatives, engrescadores i que requireixin repetició i interacció social. Per tant, responent a la segona pregunta, la qual està relacionada amb què vol dir aprendre jugant, hi ha tres requisits d'aquesta pedagogia que podrien servir com a definició. D'una banda, és necessari deixar autonomia al discent perquè prengui les seves propies decisions en el procés d'aprenentatge. D'altra banda, cal promoure la investigació d'allò desconegut per l'infant, tot promovent la seva curiositat i fent el procés d'aprenentatge quecolm significatiu. Per últim, és de vital importància aconseguir que l'aprenent gaudeixi i que estigui engrescat en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

En tercer lloc i en relació a la tercera qüestió, la qual va relacionada amb com els docents poden promoure l'aprenentatge a través del joc, trobem que hi ha diverses pràctiques i estratègies que es poden seguir per aconseguir-ho. Una pràctica seria, per exemple, promoure que els infants siguin guies del seu propi aprenentatge. Les estratègies per aconseguir-ho són: conèixer els teus alumnes, fer-los partíceps en la presa de decisions i reflexionar sobre l'aprenentatge i els resultats conjuntament. Una altra pràctica seria promoure l'aprenentatge col·laboratiu a partir d'utilitzar el joc per crear vincles, facilitar converses significatives per construir l'aprenentatge i promoure una cultura educativa basada en el feedback. Una altra pràctica seria fomentar l'experimentació d'allò desconegut, a partir d'estratègies com dissenyar investigacions amb finals oberts i incitar els alumnes a sortir de la seva zona de confort i anar més enllà per aprendre. També vetllar pel desenvolupament d'habilitats com la creativitat i imaginació dels discents; algunes estratègies per aconseguir-ho són: compartir històries que engresquen i promouen l'aprenentatge, activitats de role-play, oferir materials i experiències que involucrin els sentits i tot el cos i fer preguntes que incitin la curiositat el pensament creatiu. Finalment, una última estratègia que els docents podrien usar en l'aprenentatge a través del joc seria donar cabuda a tots els sentiments i emocions que sorgeixen durant el joc; per aconseguir-ho, s'haurien de dissenyar activitats que permetin gaudir, utilitzar el joc per investigar qüestions complexes i ajudar els infants a treballar i superar la frustració durant el procés d'aprenentatge.

De fet, les estratègies mencionades anteriorment fan referència a la pràctica docent del dia a dia en una aula. No obstant però, també hi ha altres que es poden adoptar com a escola per promoure l'aprenentatge a través del joc. Concretament, al llibre es menciona les 5 següents: construir una idea comuna al voltant de què vol dir l'aprenentatge a través del joc, modificar alguns elements escolars com el currículum, l'avaluació i l'entorn físic per tal de recolzar l'aprenentatge basat en el joc, oferir ajuda als docents perquè puguin crear

projectes d'aprenentatge on el joc estigui al centre, promoure connexions lúdiques entre la comunitat i guiar a través del joc.

Així doncs, un cop hem donat resposta a perquè els docents necessiten una pedagogia del joc, què significa realment l'aprenentatge basat en el joc i com els docents poden promoure l'aprenentatge a través del joc, cal veure si realment aquesta metodologia és efectiva i com afecta els implicats, tant docents com discents. Això ho veurem en el següent apartat.

2. 2. 2. Implicació del professorat i motivació de l'alumnat en ambients d'aprenentatge lúdic

L'any 2017, la Marjaana Kangas, el Pirkko Siklander, el Justus Randolph i l'Heli Ruokano, des de la Universitat de Lapland i la Universitat de Mercer, van dur a terme un estudi amb l'objectiu d'analitzar les connexions entre la implicació del professorat i la motivació de l'alumnat en ambients d'aprenentatge lúdics.

Els autors defineixen un ambient d'aprenentatge lúdic com un espai físic, pedagògic, intel·lectual, socioemocional, cultural i tecnològic on l'aprenentatge es dona a partir de la creació, el joc i l'experimentació. Aquesta metodologia relaciona l'educació curricular amb les noves tecnologies, la creativitat, la col·laboració i l'activitat física, alhora que defensa que l'aprenentatge es pot donar en altres localitzacions fora de les aules i els espais tancats. En l'aprenentatge lúdic els estudiants són agents actius, jugadors i creadors de jocs, aprenent en una diversitat d'espais, tant interiors com exteriors. Pel que fa al rol del docent, pot variar des de fer de líder fins a acompanyant o guia (Hyönen, 2011 citat a Kangas et al. 2017). Per tant, la figura del mestre i l'alumne es complementen i són interdependents; contra més lidera el mestre el procés d'aprenentatge lúdic, menys llibertat deixa a l'alumne de participar activament, construir i guiar el seu propi procés d'aprenentatge. L'ideal seria que docent i discent treballessin plegats per crear i dissenyar processos d'aprenentatge basats en el joc, tot integrant les diferents àrees curriculars. Aquesta pràctica ajuda als infants a sentir que ells també són una figura important en el seu aprenentatge i que, per tant, han d'adoptar un rol actiu i participatiu.

Aquest estudi es va desenvolupar durant cinc setmanes a tres escoles de Primària, dues situades a Finlàndia i una a Holanda. Van fer una recollida d'informació quantitativa, a partir d'enquestes als alumnes en relació amb la seva satisfacció des de diverses perspectives: satisfacció envers l'aprenentatge lúdic, envers l'escola i envers la figura docent. La pregunta que es van plantejar va ser "*Com de motivats estan els alumnes amb la metodologia lúdica i quins són els millors indicadors per saber-ho?*". D'altra banda, van recollir informació

qualitativa, a partir d'entrevistes al professorat i amb els seus blogs diaris, per tal d'analitzar la relació entre la seva implicació i el nivell de motivació de l'alumnat a les aules. Cal remarcar que els autors entenen el compromís del professorat com la implicació actitudinal, emocional i cognitiva en les pràctiques docents, així com l'interès en els estudiants i en el seu procés d'aprenentatge (Kangas et al. 2017). Així doncs, la pregunta que es van plantejar va ser *“Com s'impliquen els mestres en l'aprenentatge lúdic i com explica això les diferències en el nivell de satisfacció de l'alumnat?”*.

En total, van participar 15 docents, 7 homes i 8 dones. Quant a l'alumnat, van participar 331 infants, d'entre 6 i 13 anys, i de 15 grups classe diferents. Aquests es van involucrar en un procés d'aprenentatge lúdic, dedicant entre dues i tres hores setmanals durant les 5 setmanes que va durar l'estudi. Les diferents fases per les quals van passar són les següents. En primer lloc, la fase d'orientació, on els mestres els hi van explicar el projecte, la temàtica i la metodologia que utilitzarien; els alumnes també van passar una prova de coneixements previs i van rebre instruccions sobre com treballar. En segon lloc, la fase de creació, on els estudiants van començar a dissenyar els jocs utilitzant recursos digitals en petits grups. En tercer lloc, la fase del joc, on l'alumnat va sortir al pati a provar els diferents jocs que havien creat i trobar propostes de millora. Darrerament, la fase d'elaboració, que va consistir a reflexionar i avaluar com havia estat el procés d'aprenentatge lúdic, tant per part dels docents com dels discent; van analitzar què havien après tots plegats, els punts positius i negatius i, els estudiants, van fer una prova avaluativa relacionada amb la temàtica del projecte. En resum, es va fer una recollida d'informació tant quantitativa, a partir dels qüestionaris als alumnes, com qualitativa, a partir d'entrevistes i dels blogs personals de cada mestre, on recollien informació durant i després de cada sessió.

Els resultats van mostrar que els estudiants se senten molt satisfets aprenent a través del joc, especialment els de 8 i 9 anys. Les raons principals són l'edat, el benestar general amb l'escola i la bona relació amb els docents. També van veure com el grup classe en què es troben els infants és un factor que influeix, a diferència del país en què aquests es troben, que sembla ser un aspecte sense gaire importància respecte al grau de satisfacció dels estudiants. Pel que fa als resultats sobre la implicació del professorat en espais d'aprenentatge lúdics, els autors van fer una comparativa entre el mestre de la classe on els alumnes mostraven una major motivació per aquest tipus d'aprenentatge i el mestre de la classe on els infants es mostraven menys motivats. Així doncs, van evidenciar que el docent de la primera classe, amb els alumnes motivats, semblava estar més motivat i engrescat en aquest tipus de metodologia que no pas l'altre. A més a més, van descobrir que les diferències en la motivació d'aquests estaven relacionades, principalment, amb factors

pedagògics i emocionals. També van destacar que la motivació és quelcom que es desenvolupa gradualment i, per això, els nivells en ambdós docents eren més alts al final de l'estudi.

En conclusió, amb aquesta recerca els autors evidencien que l'èxit d'un ambient d'aprenentatge (en aquest cas el lúdic), entès des de la idea de tenir infants motivats per aprendre, depèn principalment en la implicació del professorat i de les decisions pedagògiques. És essencial que els docents mostrin interès, motivació i ganes de dur a terme pràctiques educatives lúdiques per garantir un procés d'aprenentatge significatiu on els alumnes se sentin motivats per aprendre (Kangas et al. 2017).

Així doncs, ara que ja hem definit què és la pedagogia del joc i els efectes positius que l'ús d'aquesta té en la motivació de l'alumnat, cal definir un altre dels aspectes clau del projecte. "El dimoni i les pedres", a banda d'estar pensat des de l'aprenentatge lúdic, va ser creat i publicat com un recurs educatiu en obert; per entendre aquesta idea, cal passar al següent punt.

2. 3. Recursos educatius en obert

Els recursos educatius en obert tenen el seu origen l'any 2002, quan el primer repositori anomenat OpenCourseWare, va ser obert pel Massachusetts Institute of Technology (MIT). Els recursos d'aquest repositori consistien en diversos materials que els docents utilitzaven a les seves aules i, d'aquesta manera, van passar d'estar restringits a ser compartits amb tothom.

Així doncs, el terme OER (Open Educational Resources), va sorgir aquell mateix any a un fòrum de la UNESCO, el qual tenia per objectiu fer una anàlisi de l'impacte que havia tingut aquest moviment, especialment, a l'educació dels països en vies de desenvolupament. Els resultats no van ser esperançadors, ja que es va identificar una diferència encara més marcada entre els països generadors d'aquests recursos i els que no. Per això, la UNESCO va impulsar un estudi (D'Antoni, 2008) per avaluar totes les realitats educatives dels participants en el moviment. Finalment, els enquestats van concloure que el que calia era sensibilitzar a tota la comunitat educativa sobre l'existència i possibilitats dels recursos educatius en obert, crear comunitats de pràctica al voltant del tema i, finalment, capacitar la comunitat mitjançant formació en els altres aspectes. És a dir, encara calia explicar què era el moviment dels recursos educatius en obert, què calia fer per participar-hi i quines competències eren necessàries per començar a formar-ne part d'una manera activa

(Minguillon, J. i Garrigues, C., 2014). Des d'aleshores, trobem com moltes institucions internacionals vetllen per la promoció dels recursos educatius en obert, com seria el cas de l'OpenCourseWare Consortium, el Creative Commons o la William and Flora Hewlett Foundation.

Actualment, les dades del directori OpenDOAR mostren que els repositoris de recursos en obert estan creixent exponencialment, tot i que cal destacar que, del nombre total de repositoris, només un 15% (356) són continguts educatius mentre que la resta són, principalment, materials científics. Tanmateix, tal com expliquen Minguillon i Garrigues (2014), les dades generals són molt positives perquè reflecteixen com la quantitat de recursos en obert ha anat creixent de manera constant durant els últims anys. A més a més, hi ha diverses iniciatives que estan lluitant per expandir el moviment dels recursos educatius en obert. Per exemple, des de l'Open University, al Regne Unit, han creat l'OpenLearn, un projecte que dona accés obert a alguns dels seus continguts. Des de la Universitat Oberta Holandesa també s'estan creant materials educatius disponibles per a l'estudi individual i, un aspecte clau, és que els governs reconeixen el potencial dels recursos educatius en obert per expandir l'accés al coneixement i a les oportunitats d'aprenentatge (D'Antoni, 2008). Per tant, tenint en compte les dades i la perspectiva dels governs, podem afirmar que les previsions de cara al futur són esperançadores.

Tal com explica D'Antoni (2008), el terme *recursos educatius en obert* (OER) fa referència a la lliure difusió de recursos educatius, accessibles gràcies a les tecnologies de la informació i la comunicació. En aquest sentit, cal tenir en compte diferents aspectes a l'hora de definir el terme de recurs educatiu en obert. En primer lloc, cal precisar què s'entén per recurs educatiu, especificant-ho a recursos digitals que tenen per meta ajudar l'alumne a assolir un o més objectius d'aprenentatge. En essència, un recurs digital ha de ser quelcom reutilitzable, és a dir, ha de poder ser copiat, manipulat i utilitzat en un altre context, la qual cosa acabarà definint el seu grau d'obertura. Això descarta recursos com ara un blog, Twitter o escenaris dinàmics en què la interacció és tant o més important que el resultat de la interacció mateixa (Minguillon, J. i Garrigues, C., 2014). Per definir el grau d'obertura d'un recurs, David Willey (2010) posa el focus en la llibertat de l'usuari a l'hora de realitzar diferents accions amb aquest recurs. D'una banda, perquè es pugui considerar que un recurs educatiu està en obert cal que es pugui reutilitzar, és a dir, que es pugui aplicar en diferents contextos. D'altra banda, cal que es pugui revisar i remesclar, en el sentit de poder modificar-lo i combinar-ho amb altres per crear-ne de nous. Finalment, cal que es pugui redistribuir, amb la llicència pertinent, perquè es pugui repetir aquest cicle de reutilització.

Tot i això, el fet que un recurs tingui una llicència oberta no ens assegura que sigui un recurs en obert, ja que hi ha altres requisits indispensables que cal tenir en compte. És necessari que el recurs es presenti en un format que no requereixi propietari i sigui estàndard, per tal de permetre la seva manipulació; per exemple, en comptes d'utilitzar documents Microsoft, es podria usar l'OpenOffice. Els recursos també han de poder ser trobats fàcilment per tothom i això vol dir que haurien d'estar descrits correctament mitjançant metadades (com els autors, el títol o la data i el lloc de publicació), estar presents en repositoris digitals i, a poder ser, estar endreçats per col·leccions o temàtiques (Minguillon, J. i Garrigues, C., 2014), ja que això facilitaria enormement la seva localització.

Un dels aspectes a destacar dels recursos educatius en obert és l'augment d'eficàcia en l'elaboració de continguts, ja que permet als docents estalviar-se el temps que haurien de dedicar a crear nous recursos i, alhora, poder aprofitar aquells que ja estan creats; per tant, poden dedicar aquest temps a altres aspectes segons les necessitats educatives del seu entorn i del moment. A més a més, els recursos educatius en obert també permeten que l'accés al coneixement sigui més globalitzat i democràtic, especialment als països en vies de desenvolupament on aconseguir a un altre tipus de recursos és pràcticament impossible.

Tot i que, com anteriorment s'ha esmentat, la quantitat de recursos educatius en obert està augmentant progressivament, el problema actual és que una gran quantitat d'aquests no estan sent reutilitzats i, per tant, no s'estan millorant. Segons Minguillon i Garrigues (2014), alguns dels motius que podrien explicar aquest fet serien els següents: manca de coneixement dels repositoris i les eines de cerca de recursos educatius en obert, barreres tècniques a l'hora d'adaptar els continguts, dificultats en la localització (llengua, factors culturals, context regional, etc.), llicències restrictives, manca de qualitat en els continguts i manca de motivació. En relació amb el primer motiu, un estudi recent (Ureña, 2012) dut a terme per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), va exposar que dos de cada tres docents d'aquesta universitat no tenia constància de l'existència del repositori institucional i, a més a més, dels que els coneixien, només la meitat els utilitzaven i un de cada sis s'animava a publicar-ne.

En aquest sentit, l'any 2005 l'Institut Internacional de la UNESCO per a la Planificació de l'Educació (IIEP), va dur a terme un estudi on van analitzar, entre d'altres, quines eren les estratègies necessàries per avançar en el moviment dels recursos educatius en obert. Així doncs, van concloure que els principals factors que influencien i que, per tant, cal promoure són els següents. D'una banda, la sensibilització i promoció d'aquests recursos, alhora de la creació de comunitats i xarxes per on poder difondre'ls. D'altra banda, el desenvolupament

de les capacitats i sostenibilitat quant a les possibilitats de tothom a l'hora de poder accedir als recursos i que aquests es continuïn expandint. A més a més, entre les prioritats principals també trobem el fet del control de qualitat d'aquests recursos, ja que és difícil de controlar i els aspectes referents als drets d'autor i llicències perquè això, moltes vegades, suposa un problema a l'hora d'intentar alliberar un fitxer com a recurs educatiu en obert. És per això que, per posar solució a aquest últim aspecte, s'han creat llicències obertes com el Creative Commons (D'Antoni, 2008).

Així doncs, podem arribar a la conclusió que, tot i les grans expectatives d'èxit que es tenien quan els recursos educatius en obert van ser impulsats, a la realitat actual podem observar com, malgrat que la gran oferta de recursos és molt abundant, encara cal treballar per augmentar el percentatge de reutilització. És de vital rellevància fer èmfasi en aquest aspecte, ja que és necessari si es pretén assolir l'objectiu de disposar els recursos a una millora constant, gràcies al treball col·laboratiu entre docents i discents. És per això que aquest projecte està publicat com a recurs educatiu en obert, per garantir que tothom qui hi desitgi pugui tenir accés i fer-ne un ús adequat i responsable.

Seguidament, passem a parlar d'un altre pilar fonamental en què es basa aquest projecte, l'aprenentatge contextualitzat. Per tal d'entendre aquest concepte, cal continuar al següent apartat.

2. 4. Aprenentatge contextualitzat

Passa força sovint que ens trobem centres educatius on els infants se senten desmotivats a l'hora d'aprendre nous continguts o embarcar-se en nous projectes. Això es degut, en la majoria dels casos, a què allò que s'ensenya està desvinculat de la seva realitat més propera i dels seus interessos i, per tant, no li troben el sentit a haver d'aprendre-ho. Per aquest motiu, l'estratègia que s'està aplicant per lluitar contra aquest efecte és la teoria de l'educació contextualitzada, la qual defensa que l'aprenentatge ha de desenvolupar-se en contextos propers i significatius per l'alumne; és a dir, relacionar els conceptes que cal ensenyar amb la vida quotidiana que envolta els estudiants i lligar-ho amb les seves aficions i interessos (Iglesias, 2017). Seguint aquesta perspectiva, aconseguirem que els infants se sentin motivats i li trobin un sentit al procés d'aprenentatge.

De fet, existeixen diversos estudis que demostren l'eficàcia de l'aprenentatge basat en el context, ja que d'aquesta manera l'alumnat es mostra interessat en allò que ha d'aprendre i ho veu real i significatiu. A més a més, quan els conceptes que s'ensenyen són fonamentals

i segueixen una bona estructura, els alumnes connecten els coneixements entre si i no els perceben com conceptes aïllats. De fet, en moltes ocasions els ajuda a desenvolupar habilitats analítiques, crítiques i avaluatives, fet que comporta una millora del seu aprenentatge i el transforma en quelcom significatiu (Schwartz, 2006 citat a Iglesias, 2017). L'any 2012, King va fer una revisió de 6 projectes contextualitzats per tal de posar en evidència els avantatges d'aquest tipus de metodologia. En línies generals, d'aquesta anàlisi es va poder concloure que els alumnes assoleixen i adquireixen amb major qualitat i en més quantitat els aprenentatges i els conceptes quan aquests són presentats de manera contextualitzada.

A banda d'això, el fet d'oferir activitats i projectes basats en el context dels infants, ajuda a treballar la pluralitat cultural de l'aula i, per tant, afavorir la inclusió. En relació amb això, Sánchez i Duk (2022), parlen d'un nou concepte que sorgeix del DUA (Disseny Universal de l'Aprenentatge), i és el de Disseny Universal per a l'Aprenentatge Contextualitzat (DUAC). La intenció d'aquesta nomenclatura és posar en valor la importància de desenvolupar una cultura escolar que valori la diversitat com quelcom positiu i on tots els infants se sentin acollits, valorats i tinguin les mateixes oportunitats d'aprendre. Amb aquesta nova terminologia el que pretenen no és desprestigiar el DUA, ja que és una eina fonamental per afavorir la inclusió als centres educatius i a les pròpies aules; no obstant però, aquesta guia per a la inclusió no té gaire en compte l'entorn dels infants, les característiques de la població a qui es dirigeix ni els recursos tecnològics de què disposa. Per tant, ens podríem trobar casos en què hi hauria un grup minoritari d'alumnat que seguiria quedant exclòs, no per les seves capacitats o motivacions personals, sinó pel seu context i les característiques d'aquest (Sánchez i Duk, 2022). Com a docents, el que cal fer per tal d'afavorir la inclusió és tenir en compte el DUA i, alhora, analitzar tant el context educatiu dels nostres estudiants com el personal i, a partir d'aquí, dissenyar i adaptar les situacions d'aprenentatge com sigui pertinent, partint sempre del Currículum.

Per un altre costat, hi ha alguns aspectes que cal tenir en compte a l'hora de seguir la metodologia d'aprenentatge contextualitzat. D'una banda, els continguts científics haurien de ser reduïts a uns quants conceptes clau i fonamentals. D'altra banda, cal tenir present que no sempre tots els contextos seran igual d'atractius ni interessaran a tots els infants per igual ni tindran els mateixos efectes en els alumnes (Bennet i Lubben, 2006); per tant, s'ha d'aconseguir equilibrar la balança i fer-ho el més equitatiu i atractiu possible per a tothom.

Alguns contextos que es poden utilitzar i que s'han vist que són eficaços són: problemes del món real relacionats amb l'assignatura, fenòmens naturals lligats a la teoria, contextos

interdisciplinaris i connectats amb diferents assignatures, activitats pràctiques, problemes socials que despertin l'esperit crític de l'alumnat i requereixin implicació social i, també, temes que fomentin el treball en grup i la discussió (Schwartz, 2006 citat a Iglesias, 2017).

En conclusió, es pot confirmar que l'aprenentatge contextualitzat és una bona estratègia per aconseguir que els infants se sentin motivats durant el procés d'aprenentatge i que li vegin un sentit i una coherència. A més a més, és un element clau en el procés cap a una educació inclusiva.

3. Treball de camp

3. 1. Repte a resoldre

L'any 2013, l'equip de treball *PlayFul Learning*, de la Universitat Autònoma de Barcelona, en col·laboració amb l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, van crear uns materials educatius basats en la història i el patrimoni del municipi. De fet, aquesta col·laboració va ser formalitzada en un conveni l'any 2020 i això va permetre impulsar nous projectes, tot implicant a diferents entitats i a la població, de la mateixa manera que va significar una experiència educativa enriquidora per l'alumnat.

Concretament, el projecte en el qual es focalitza aquesta recerca "*Guia d'activitats del dimoni i les pedres*", va ser validat i entregat a tots els centres educatius de la vila amb l'objectiu de dotar-los de recursos per treballar el patrimoni municipal. Actualment, ja fa uns anys des que les escoles van rebre aquests materials i, per tant, el repte actual és fer una anàlisi per esbrinar què ha passat. El projecte constarà de diferents fases, des d'una inicial en què es faci una recerca i anàlisi dels materials, fins a una final en què es realitzaran entrevistes a les diferents escoles per esbrinar què ha sigut d'aquests i què cal millorar per optimitzar-ne el seu ús. Algunes de les preguntes que ens volem respondre a través d'aquest treball d'investigació són les següents: En l'actualitat s'estan utilitzant aquests materials? Tots? A quin/s curs/os? Quins sí i quins no? Per què? Com s'estan fent servir? Per què? Què caldria canviar/millorar?

El tema principal al voltant del qual gira aquest projecte és l'educació oberta centrada en el patrimoni. En aquest sentit, també es treballa a partir dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, que formen part d'un pla global impulsat per les Nacions Unides amb la finalitat

d'aconseguir un futur més sostenible i equitatiu per a tothom. Concretament, aquí es posa el focus d'atenció en els dos ODS següents:

4. Educació de qualitat. Aquest objectiu pretén garantir que tothom tingui accés a una educació de qualitat i equitativa al llarg de la seva vida, així com reduir les desigualtats a l'hora d'accedir a treballs dignes i emprendre.

11. Ciutats i comunitats sostenibles. Aquest objectiu pretén fer una renovació de les ciutats i poblacions per tal d'oferir igualtat d'oportunitats a tothom en relació amb l'accés als serveis bàsics, alhora que utilitzar de manera òptima els recursos i reduir l'impacte en el medi ambient.

3. 2. Proposta de la innovació

Per poder entendre els motius que han impulsat aquest treball de recerca calia, abans de tot, definir i entendre els conceptes teòrics en què es basa el projecte "*El dimoni i les pedres*", els quals són: aprenentatge comunitari, aprenentatge lúdic, recursos educatius en obert i aprenentatge contextualitzat. Per tant, un cop aquests ja han estat detallats, podem passar a la part més pràctica de l'estudi, explicant abans els objectius i la metodologia que es pretén seguir. Amb aquesta recerca es fa una anàlisi exhaustiva dels materials creats pel projecte "*El dimoni i les pedres*", a partir d'una recollida de dades qualitatives que s'explica detalladament en els següents apartats.

3. 2. 1. Objectius

Havent clarificat quina és la proposta d'innovació d'aquest projecte, els objectius plantejats són els següents:

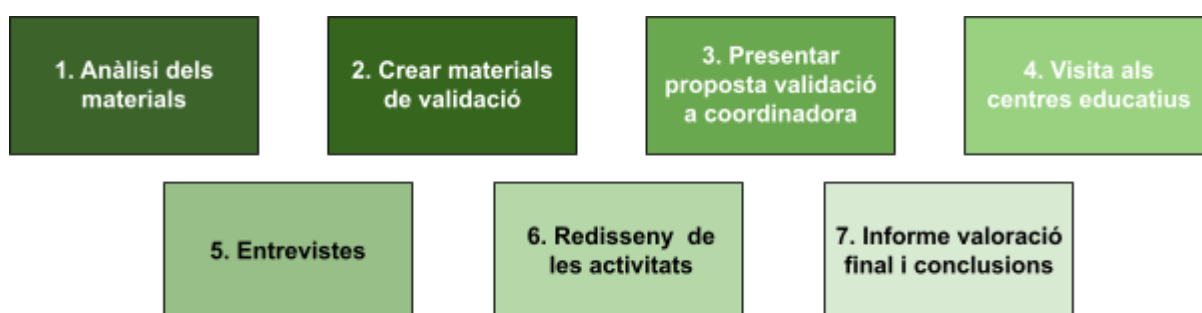
1. Analitzar els materials educatius prèviament dissenyats en el projecte amb Palau-solità i Plegamans.
2. Identificar i avaluar l'ús actual dels materials educatius a les escoles de Palau, així com les seves potencialitats i mancances/punts febles.
3. Aplicar millores als materials educatius per tal d'optimitzar el seu ús a les escoles a partir de les propostes recollides a les entrevistes.

3. 2. 2. Metodologia

La metodologia que es pretén seguir consta de 7 etapes. En primer lloc, s'analitzaran els materials ja existents del projecte "El dimoni i les pedres", tant la pàgina web com el dossier d'activitats. En segon lloc, es crearan els materials de validació, tant les preguntes per les entrevistes que es realitzaran com la taula de validació per fer el buidatge de la informació recollida a les entrevistes. En tercer lloc, es presentarà la proposta de validació a la coordinadora d'Educació del municipi de Palau-solità i Plegamans. Un cop aquesta estigui acceptada, la següent fase serà visitar tots els centres educatius de Palau (Escola Can Cladellas, Escola Palau, Escola Marinada, Escola Folch i Torres i Can Periquet) i dur a terme les entrevistes a diferents representants de cada centre. Tot seguit, es farà un redisseny de les activitats d'acord amb el feedback/informació recollida de les entrevistes. Finalment, es redactaran l'informe de valoració final i les conclusions del projecte (vegeu [Figura 1](#)).

Figura 1

Esquema de les diferents etapes del projecte

Nota. Font pròpia

3. 2. 3. Instruments/tècniques/recursos

Principalment, en aquest projecte la recollida d'informació es farà a partir d'entrevistes qualitatives. S'utilitzaran un seguit de preguntes, redactades per a la realització de les entrevistes als diferents centres educatius del municipi de Palau-solità i Plegamans, durant les visites a aquests. També serà utilitzada una graella de validació com a instrument de recollida de dades, concretament, de la informació de les entrevistes. Aquesta graella serà essencial per la posterior anàlisi dels resultats i la següent fase del projecte (redisseny de les activitats).

3. 2. 4. Productes/prototip

Al llarg d'aquest projecte es crearan dos productes finals. En primer lloc, l'informe de validació de les escoles a partir de la informació recollida en les entrevistes realitzades. En

segon lloc, el producte final de la investigació, que seran les propostes de validació i millora de les activitats.

3. 2. 5. Impacte

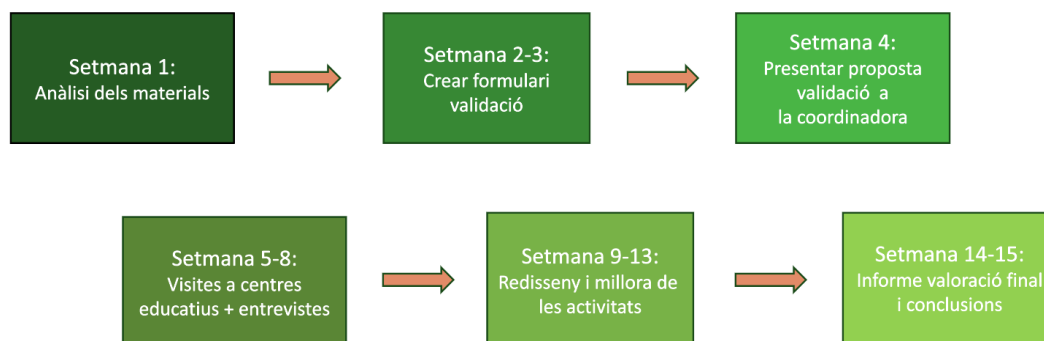
Aquest estudi tindrà un impacte significatiu en tres elements: la Universitat Autònoma de Barcelona, el municipi de Palau-solità i Plegamans i les escoles d'aquest. Pel que fa a la UAB, hi ha el reconeixement dels mèrits i treball de camp, fent un projecte en col·laboració amb el municipi (Palau) i, per tant, aprofitant el conveni que es va formalitzar l'any 2020; també hi haurà millores en les estratègies de recerca i elaboració. En relació amb el municipi, hi ha el reconeixement del projecte en col·laboració amb la Universitat, alhora de la disponibilitat de materials envers el seu patrimoni per utilitzar-los sempre que els calgui. Aquests materials estan reconeguts i validats per l'Ajuntament i entren al pla educatiu i de patrimoni del municipi. Finalment, pel que fa a les escoles, l'impacte es dona en la millora en la qualitat d'educació del professorat, ja que tenen al seu abans recursos complets en base al patrimoni de Palau-solità i Plegamans; especialment és útil per aquells docents que no tenen coneixement del patrimoni municipal.

3. 3. Cronograma per setmanes

El cronograma que es pretén seguir durant aquest treball de recerca és el següent. Durant la primera setmana, es farà l'anàlisi dels materials del projecte "El dimoni i les pedres", tant de la pàgina web com del dossier d'activitats. Durant les setmanes 2 i 3, es crearan les preguntes per realitzar les entrevistes a les escoles i la taula de validació pel buidatge de la informació recollida. Durant la setmana 4 es presentarà la proposta de validació a la coordinadora d'educació de Palau. Tot seguit, entre les setmanes 5 i 8 es faran les visites als centres educatius de Palau-solità i Plegamans, conjuntament amb les entrevistes pertinents. Un cop fetes totes les entrevistes, durant les setmanes 9 i 13 es farà un redisseny i millora de les activitats, a partir de la informació recollida durant les entrevistes a les escoles. Finalment, durant les setmanes 14 i 15 es durà a terme l'informe de valoració final i les conclusions del treball (vegeu [Figura 2](#)).

Figura 2

Cronograma per setmanes

Nota. Font pròpia

3. 4. Recursos

3. 4. 1. Quàdruple hèlix

Aquest és un projecte col·laboratiu en el qual participen diverses persones o entitats. D'una banda, des de l'administració pública participarà la coordinadora d'educació del municipi de Palau-solità i Plegamans. D'altra banda, per dur a terme la investigació es participarà des de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb el grup *PlayFul Learning* i els OpenLabs. A més a més, també participaran els centres educatius del municipi de Palau (Escola Can Cladellas, Escola Palau, Escola Folch i Torres, Escola Marinada i Escola Can Periquet) (vegeu [Figura 3](#)).

Figura 3

Quàdruple hèlix de la innovació

Nota. Font pròpia

3.5. Activitats

Les activitats que es presenten a continuació són: l'anàlisi del projecte educatiu “El dimoni i les pedres”, les preguntes per les entrevistes a les escoles de Palau i la taula de validació de les entrevistes.

3. 5. 1. Anàlisi del projecte educatiu

“*El dimoni i les pedres*” és un projecte d'innovació i recerca dut a terme per la UAB en col·laboració amb l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans, gràcies al conveni que van signar l'any 2020. Amb aquest, es proposen activitats lúdiques, contextualitzades i interdisciplinàries per fomentar l'aprenentatge; s'ofereixen materials en obert i de fàcil accés, disponibles per a tothom (continguts i materials descarregables). Tot i que el projecte va dirigit principalment als centres educatius, famílies i visitants, està disponible per a qualsevol persona que en vulgui fer ús.

La pàgina web¹ està dividida en diferents seccions, representades amb diferents icones en una barra horitzontal a la part superior. A l'extrem esquerre, trobem l'apartat “projecte”, on s'especifica, a partir de vídeos, en què consisteix, quins són els objectius i quin ha estat el procés de creació. Al costat, l'apartat de “patrimoni”, amb 12 entrades, cadascuna dedicada a un dels principals espais/monuments/elements de la vila (vegeu [Figura 4](#)). Cada entrada inclou: un àudio explicatiu, un text breu amb enllaços a la Viquipèdia, un glossari amb les paraules clau, les fitxes concretes del dossier per treballar aquest espai i la fitxa tècnica del monument extreta del Catàleg de Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de PsiP² (vegeu [Figura 5](#)).

¹ Enllaç a la pàgina web del projecte “[El dimoni i les pedres](#)”

² PsiP: Palau-solità i Plegamans

Figura 4

Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat Patrimoni

Nota. Font pròpia

Figura 5

Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat masia Can Cortès

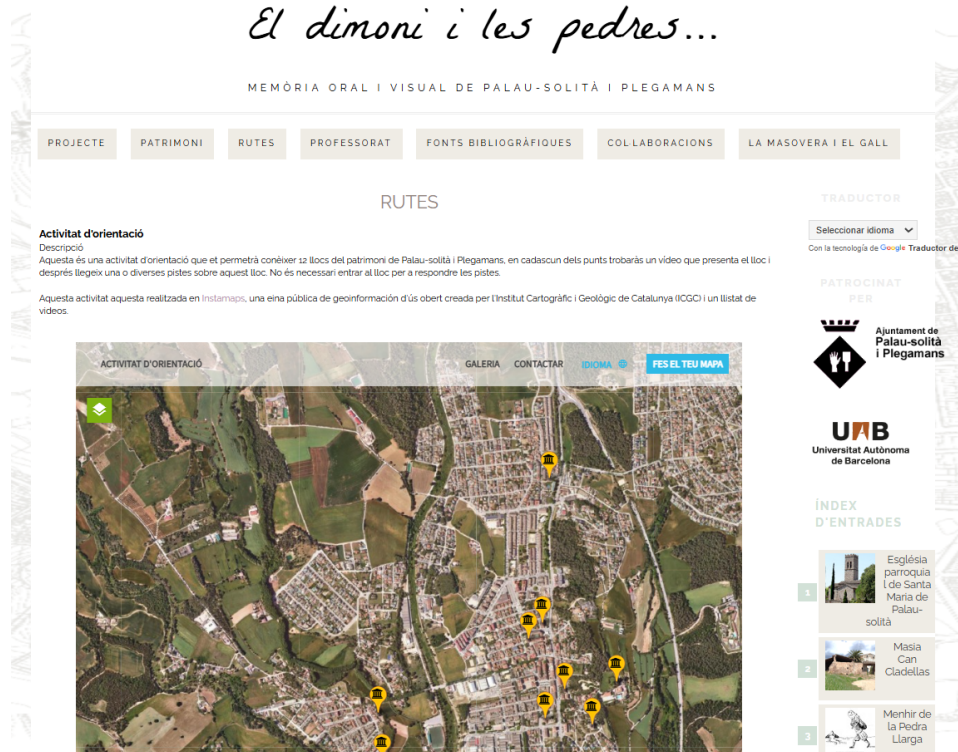
Nota. Font pròpia. Aquest subapartat es troba dins l'apartat Patrimoni a la pàgina web

A més a més, a la web també podem trobar un apartat de rutes, que consisteix en una activitat d'orientació que ofereix un itinerari pels 12 punts destacats del patrimoni de Palau. Aquesta activitat ha estat creada amb Instamaps; a cada punt, es troba un vídeo i algunes fites que et permeten conèixer l'espai/monument. S'ofereixen tres rutes ja creades, tot i que

hi ha la llibertat de fer la que es desitgi (vegeu [Figura 6](#)). Seguidament, trobem un apartat pel professorat, amb un recull de tots els materials disponibles per treballar i els enllaços necessaris (vegeu [Figura 7](#)). Finalment, a l'extrem dret, l'apartat amb les fonts bibliogràfiques que s'han fet servir pel projecte i les col·laboracions, és a dir, totes les persones vinculades que han participat en la realització del projecte.

Figura 6

Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat Rutes

Nota. Font pròpia

Figura 7

Captura de pantalla web “El dimoni i les pedres”. Apartat Professorat

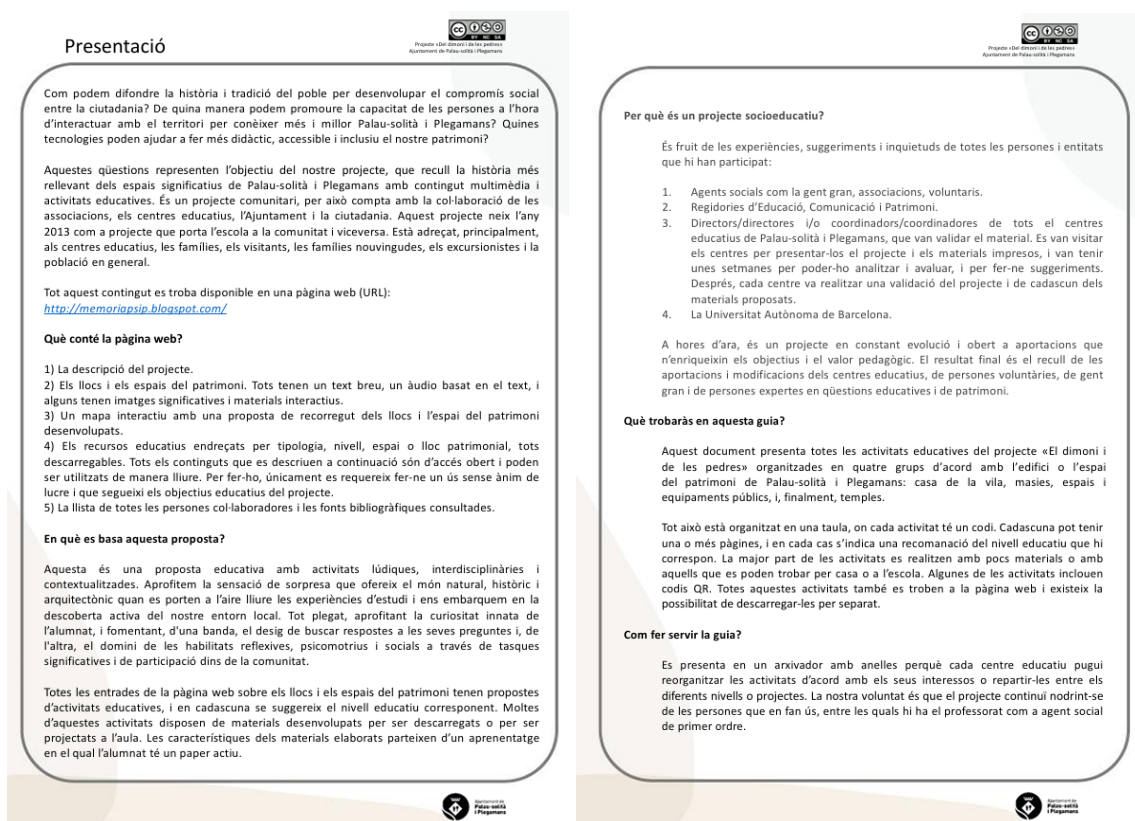
Nota. Font pròpia

A banda de la web esmentada anteriorment, també podem trobar el dossier recopilatori d'activitats lúdiques, interdisciplinàries i contextualitzades, destinades a diferents etapes educatives³. Al principi del dossier hi ha una petita presentació del projecte que inclou una breu descripció de la pàgina web, els fonaments del projecte, arguments per defensar que és un projecte socioeducatiu, una petita explicació d'allò que es pot trobar a la guia i com fer-la servir (vegeu [Figura 8](#)).

³ Enllaç a la web amb el [dossier d'activitats](#)

Figura 8

Captura de pantalla dossier d'activitats "El dimoni i les pedres". Apartat Introducció

Nota. Font pròpia

Després de la presentació, trobem un inventari de totes les fitxes endreçades en 4 grups principals: Casa de la Vila, masies (Can Malla, Can Cortès i Can Cladelles), espais i equipaments públics (Parc de l'Hostal del Fum, Castell de Plegamans, Menhir de la Pedra llarga) i temples (Església parroquial de Santa Maria de Palau-solità, Església de Sant Genís, Capella templària de Santa Magdalena i Capella romànica de Sant Genís). Alhora, ens indica el nombre de pàgines corresponent a cada activitat, el codi i el nom de la fitxa i, per acabar, el nivell educatiu pel que està pensat, Infantil, Primària o ESO (vegeu [Figura 9](#)).

Figura 9

Captura de pantalla dossier d'activitats "El dimoni i les pedres". Apartat Inventari fitxes

Inventari de fitxes					
Nivell educatiu: I, P1, P2, P3, ESO Núm. de pàgines: Núm. P					
Grup	Entrada	Núm. P	Codi Fitxa	Nom de la fitxa	Nivell educatiu I- P- E
Casa de la vila	CASA DE LA VILA	3	V1	Una cadira per a cada activitat	P2-P3
		2	V2	Noms de la vila: topònims	P3-ESO
		1	V3	Eix cronològic de la casa de la vila	P3-ESO
		1	V4	Pinta la casa de la vila	I-P1
		1	V5	On es prenen les decisions de l'Ajuntament? El Ple municipal	ESO
		1	V6	Sala de plens: què és un ple i qui hi participa?	P2
		2	V8	Ubicació geogràfica de la nostra vila	P2
		1	V9	Els canvis de la casa de la vila	P2
		3	V11	Espais i edificis importants de Palau-solità i Plegamans	P2
		2	V12	Serveis i tasques municipals	P2
		1	M1	Tipus de masies	P
Masies	CAN MALLA	1	M2	Tipus de masies de Palau-solità i Plegamans	P
		1	M7	Comprendre l'evolució de la tecnologia: els rellotges	P-ESO
		3	M3	Mesurar el temps. Coneguem diferents tipus de rellotges	I-P
		2	M5	Mapa de les masies de Palau-solità i Plegamans	P3-ESO
	CAN CORTÈS	1	M6	Masies veïnes. Situa casa teva al mapa!	P
		1	S1	El trencaclosques de Can Cortès	P
		2	S2	Fem un penell	P
		2	S3	Una masia en un diorama	P-ESO
	CAN CLADELLES	1	S4	Parts d'una masia	P1-P2
		1	S5	Què hi ha en una masia? Objectes d'una masia	I-P1
		1	C1	El trencaclosques de Can Cladelles	I-P1
		2	C2	Parts d'una masia	P1
		1	C3	Què hi ha en una masia? Objectes típics	I-P1
		1	C4	Manuel Zorrilla i la finestra de Can Cladelles	P-2
Grup	Entrada	Núm. P	Codi Fitxa	Nom de la fitxa	Nivell educatiu I- P- E
Espais i equipaments públics	PARC DE L'HOSTAL DEL FUM	1	H1	La caceria del tresor (I)	P2-P3
		11	H10	La caceria del tresor (II)	P2-P3
		1	H2	El llenguatge dels arbres	E
		1	H3	Elaborem un herbari de l'Hostal del Fum	P2-P3-ESO
		2	H4	Un dia a l'Hostal del Fum: explorar, imaginar i enregistrar	P2-P3
		1	H5	Els pol·linitzadors: salvem-los!	P2-P3
		1	H6	Un passeig diferent	P
	CASTELL DE PLEGAMANS	1	H7	L'herbari digital de plantes aromàtiques, medicinals i culinàries	P2-P2
		1	CP1	Pintem el castell!	I-P
		2	CP2	La rosa dels vents	P2-P3
		1	CP3	Els senyors de Plegamans	P3-ESO
	MENIR DE LA PEDRA LLARGA	1	CP4	Una aventura al castell	P2-P3
		1	D1	La llegenda de la Pedra Llarga	P
	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE PALAU-SOLITÀ	1	D2	La història d'una bestiola	P
		2	R1	El retaule gòtic de Santa Maria de Palau-solità	ESO
		2	R2	El retaule de l'altar major de Santa Maria i les seves parts	P-P3
		1	R3	Les parts del retaule de Santa Maria	E
		1	R4	El trencaclosques de Santa Maria	I-P1
		1	R5	Pintem Santa Maria	I-P1
	ESGLÉSIA DE SANT GENIS	1	G1	La rosassa de Sant Genís. Què és una rosassa?	ESO
		1	G2	Dibuixem una rosassa de quatre pètals	ESO
		1	G3	Com es dibuixa la rosassa de Sant Genís? Una rosassa de sis pètals	ESO
		1	G4	Dissenys de la rosassa de Sant Genís	I-P1
Temples	CAPELLA TEMPLERA DE SANTA MAGDALENA	1	CT1	Els codis secrets de l'orde del Temple	P2-P3
		1	CT2	La comanda templera de Palau i els seus dominis	P3-ESO
		1	CT3	Els orígens de la comanda templera de Palau del Vallès	ESO
	CAPELLA ROMÀNICA DE SANT GENIS	1	CR1	Copiem la capella romànica de Sant Genís	P1-P2
		1	CR2	Els picapedrers	P2-P2
		1	CR3	Les marques dels picapedrers	P2-P3

Nota. Font pròpia

Al dossier s'inclou tant informació teòrica sobre el patrimoni de Palau com activitats pràctiques relacionades amb diferents elements i espais importants de la Vila. En algunes activitats s'inclouen imatges reals de diferents espais i elements del municipi (vegeu [Figura 10](#)). A més a més, hi ha activitats per treballar diferents habilitats com escriure, pintar, endreçar, numerar, classificar, llegir, identificar, fer puzles, completar sopes de lletres, manuals i artístiques (vegeu [Figura 11](#)). Això és quelcom positiu perquè et permet treballar interdisciplinàriament diferents competències i, alhora, desenvolupar habilitats com la creativitat i imaginació (Mardell et al. 2023). També és de vital importància aconseguir que l'aprenent gaudeixi i que estigui engrescat en el procés d'ensenyament-aprenentatge i, el fet de basar-ho en el joc, és una estratègia òptima per aconseguir-ho (Mardell et al. 2023). Tal com van demostrar Kangas et al. (2017) amb un treball de recerca envers la motivació dels infants amb la metodologia d'aprenentatge lúdic, es pot confirmar que els estudiants se senten molt satisfets aprenent a través del joc.

Figura 10

Captura de pantalla dossier d'activitats "El dimoni i les pedres". Activitat Tipus de masies

Las masies del nostre poble

Projecció «Del dimoni i les pedres»
Ajuntament de Palau-solità i Plegamans

Tipus de masies de Palau-solità i Plegamans

Aquestes fotos són de masies de Palau-solità i Plegamans. Heu d'identificar quin tipus de masies són. Per fer-ho, heu de llegir la llista que teniu més avall i escriure el número que correspon a cada imatge.

- 1 Masies amb torre
- 2 Masies mitjanes o comunes
- 3 Masies grans o cases pairals
- 4 Masies petites o d'alta muntanya

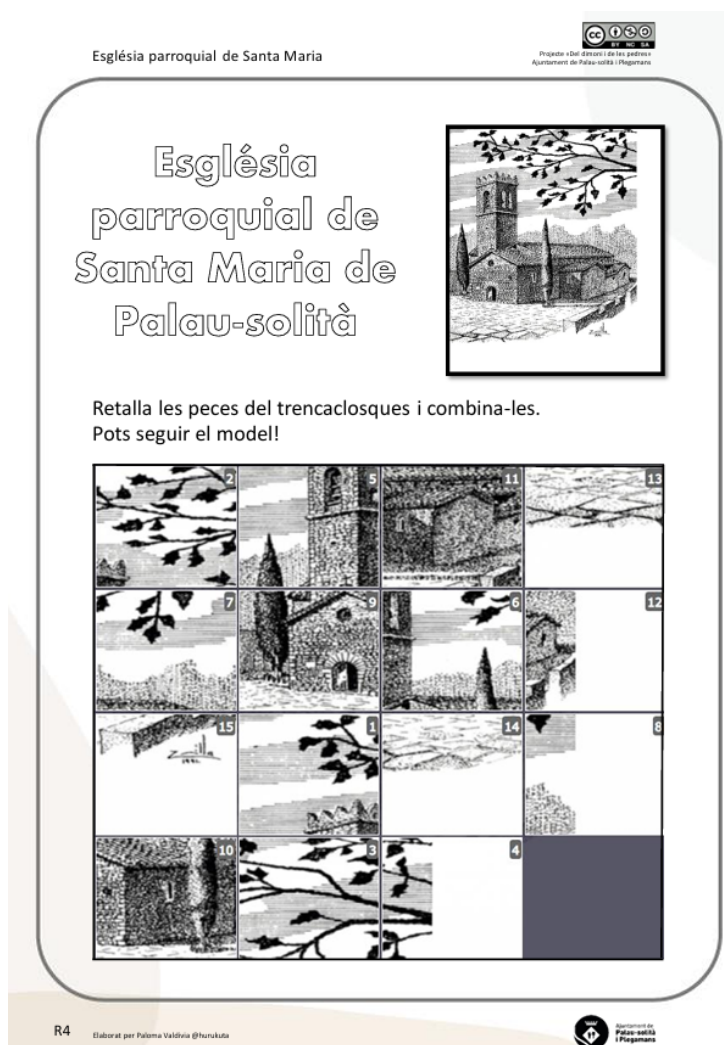
M2 Elaborat per Paloma Valdivia @hunkula

Ajuntament de Palau-solità i Plegamans

Nota. Font pròpia. Aquest és un exemple d'activitat on s'inclouen imatges reals; en aquest cas, són fotografies de les diferents masies que podem trobar al poble.

Figura 11

Captura de pantalla dossier d'activitats "El dimoni i les pedres". Activitat Església parroquial de Santa Maria de Palau-solità

Nota. Font pròpia. Exemple d'activitat que consisteix en completar el trencaclosques que, en aquest cas, és un dibuix que representa l'església parroquial de Santa Maria de Palau-solità.

Cal esmentar que el dossier inclou activitats dirigides a infants d'entre 3 i 16 anys, des de l'etapa d'Infantil fins a l'ESO; això és un aspecte a destacar perquè obre un gran ventall de possibilitats per a treballar el patrimoni de Palau des de les diferents etapes educatives (Vegeu [Taula 1](#)). Tanmateix, tot i que les activitats estiguin pensades per a nivells educatius concrets, poden servir com a base i inspiració perquè després cada docent les adapti al nivell dels seus estudiants, tant augmentant la dificultat com reduint-la.

Taula 1

Classificació fitxes dossier d'activitats "El dimoni i les pedres"

Grup	Entrada	Nom de la fitxa	Nivell educatiu (I-P-ESO ⁴)
Casa de la vila	CASA DE LA VILA	Una cadira per a cada activitat	P2-P3
		Noms de la vila: topònims	P3-ESO
		Eix cronològic de la casa de la vila	P3-ESO
		Pinta la casa de la vila	I-P1
		On es prenen les decisions de l'Ajuntament? El Ple municipal	ESO
		Sala de plents: què és un ple i qui hi participa?	P2
		Ubicació geogràfica de la nostra vila	P2
		Els canvis de la casa de la vila	P2
		Espais i edificis importants de Palau-solità i Plegamans	P2
		Serveis i tasques municipals	P2
Masies	CAN MALLA	Tipus de masies	P
		Tipus de masies de Palau-solità i Plegamans	P
		Comprendre l'evolució de la tecnologia: els rellotges	P-ESO
		Mesurar el temps. Coneguem diferents tipus de rellotges	I-P
		Mapa de les masies de Palau-solità i Plegamans	P3-ESO
		Masies veïnes. Situa casa teva al mapa!	P
	CAN CORTÈS	El trencaclosques de Can Cortès	P
		Fem un penell	P
		Una masia en un diorama	P-ESO
		Parts d'una masia	P1-P2
		Què hi ha en una masia? Objectes d'una masia	I-P1
	CAN CLADELLES	El trencaclosques de Can Cladelles	I-P1
		Parts d'una masia	P1
		Què hi ha en una masia? Objectes típics	I-P1
		Manuel Zorrilla i la finestra de Can Cladellas	P2

⁴ I (Infantil), P (Primària), ESO (Secundària)

Espais i equipaments públics	PARC DE L'HOSTAL DEL FUM	La cacera del tresor (I)	P2-P3
		La cacera del tresor (II)	P2-P3
		El llenguatge dels arbres	ESO
		Elaborem un herbari de l'Hostal del Fum	P2-P3-ESO
		Un dia a l'Hostal del Fum: explorar, imaginar i enregistrar	P2-P3
		Els pol·linitzadors: salvem-los!	P2-P3
		Un passeig diferent	P
		L'herbari digital de plantes aromàtiques, medicinals i culinàries	P2
	CASTELL DE PLEGAMANS	Pintem el castell!	I-P
		La rosa dels vents	P2-P3
		Els senyors de Plegamans	P3-ESO
		Una aventura al castell	P2-P3
	MENHIR DE LA PEDRA LLARGA	La llegenda de la Pedra Llarga	P
		La història d'una bestiola	P
Temples	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE PALAU-SOLITÀ	El retaule gòtic de Santa Maria de Palau-solità	ESO
		El retaule de l'altar major de Santa Maria i les seves parts	P3
		Les parts del retaule de Santa Maria	ESO
		El trencaclosques de Santa Maria	I-P1
		Pintem Santa Maria	I-P1
	ESGLÉSIA DE SANT GENÍS	La rosassa de Sant Genís. Què és una rosassa?	ESO
		Dibuixem una rosassa de quatre pètals	ESO
		Com es dibuixa la rosassa de Sant Genís? Una rosassa de sis pètals	ESO
		Dissenys de la rosassa de Sant Genís	I-P1
	CAPELLA TEMPLÀRIA DE SANTA MAGDALENA	Els codis secrets de l'orde del Temple	P2-P3
		La comanda templera de Palau i els seus dominis	P3-ESO
		Els orígens de la comanda templera de Palau del Vallès	ESO
	CAPELLA ROMÀNICA DE SANT GENÍS	Copiem la capella romànica de Sant Genís	P1-P2
		Els picapedres	P2
		Les marques dels picapedrers	P2-P3

Nota. Font pròpia.

Aquest dossier pot significar un recurs especialment interessant per aquells docents que no coneixen el municipi i volen treballar el patrimoni, ja que ofereix una guia molt pautada i sintetitzada de la informació més rellevant. A més a més, les activitats estan enfocades des de la teoria de l'aprenentatge contextualitzat, és a dir, que els infants estan aprenent envers aspectes propers a ells i presents en el seu dia a dia. Concretament, estan aprenent sobre la història i el patrimoni del seu poble i, això, és quelcom molt positiu, ja que els alumnes assoleixen i adquireixen amb major qualitat i en més quantitat quan el procés d'aprenentatge es desenvolupa de manera contextualitzada (King, 2012).

És un dossier no cronològic ni lineal, és a dir, que permet agafar només les fitxes del tema que t'interessin i fer-les en l'ordre que et sigui convenient. Per exemple, si s'està realitzant un projecte sobre les masies, el mestre podria buscar les fitxes específiques que tracten aquesta temàtica i fer una selecció de les que li encaixessin al projecte. Com a docent, és una gran oportunitat tenir aquest recurs a l'abast perquè la creació d'activitats i projectes requereix molt de temps i molta feina. En canvi, amb això ja els hi estan donant la "feina feta" i poden destinar més temps a altres tasques. Això pot afavorir que el professorat es mostri més interessat, motivat i amb ganes de dur a terme pràctiques educatives lúdiques i contextualitzades, com aquesta, i això és un aspecte clau per garantir un procés d'aprenentatge significatiu on els alumnes se sentin motivats per aprendre (Kangas et al. 2017). En aquest sentit, el dossier també pot servir com a material extra en situacions imprevistes, ja sigui en dies de pluja en què s'ha d'improvisar el que s'havia planejat o com a activitat complementària pels infants que acaben les tasques els primers, entre d'altres.

En relació amb les necessitats educatives que poden presentar els infants (tant cognitives, físiques, o d'altres), observem com les fitxes estan presentades amb un model únic que podria ser insuficient segons les característiques d'un alumne concret. No obstant això, davant aquestes situacions els docents podrien modificar la fitxa i adaptar-la per tal de superar aquest obstacle i fer-la inclusiva. Per exemple, en el cas d'un infant amb ceguera, el mestre podria adaptar la fitxa transformant els enunciats i tota la informació a l'alfabet Braille i, així, l'alumne podria dur-la a terme exitosament. Les activitats oferides són molt versàtils i cada docent té la llibertat d'adaptar-les segons les característiques i necessitats del seu grup. És molt interessant per treballar amb tota mena d'infants, tant amb els que viuen aquí des de sempre com amb els nouvinguts, ja que el fet de conèixer el patrimoni i la història del seu poble segurament serà quelcom que els engrescarà a aprendre. L'aprenentatge contextualitzat és una bona estratègia per aconseguir que els infants se sentin motivats durant el procés d'aprenentatge i que li vegin un sentit i una coherència; per tant, també esdevé un element clau en el procés cap a una educació inclusiva (Iglesias, 2016).

A més a més, pot ser molt enriquidor també pels visitants de Palau que vulguin conèixer més sobre la història del municipi. Tot i que sigui un projecte focalitzat en aquest municipi, no vol dir que només vagi destinat als habitants d'aquesta vila, sinó que tothom qui estigui interessat té al seu abast aquest recurs per fer-lo servir. El fet que sigui un recurs educatiu en obert, és un aspecte clau perquè permet ser modificat i adaptat segons les preferències i necessitats de l'usuari que el vagi a utilitzar. A més a més, el dossier d'activitats és fàcilment localitzable, ja que està correctament descrit mitjançant metadades i això és un altre dels punts clau quan ens referim als recursos educatius en obert (Minguillon, J. i Garrigues, C., 2014).⁵

En conclusió, podem dir que, tal com s'ha pogut observar durant l'anàlisi, els materials del projecte "El dimoni i les pedres" són un recurs òptim per a treballar el patrimoni des d'una perspectiva lúdica i contextualitzada. A més a més, està enfocat cap a la inclusió, ja que en ser un recurs educatiu en obert, promou un accés al coneixement més globalitzat i democràtic, permetent a tothom que hi vulgui fer ús (Minguillon, J. i Garrigues, C., 2014).

3. 5. 2. Preguntes entrevistes per les escoles

Com s'ha esmentat anteriorment, la recollida de dades durant aquest treball de recerca serà a partir d'entrevistes. L'objectiu és fer una recollida de dades qualitatives respecte dels centres educatius de Palau-solità i Plegamans, envers la situació actual dels materials que es van entregar a cada escola. Les 9 preguntes preparades per fer les entrevistes es focalitzen en esbrinar el coneixement de l'equip docent sobre aquests recursos, la consideració que aquests tenen sobre els materials i si s'estan utilitzant o no a les aules (Vegeu [Taula 2](#)).

Taula 2

Llistat preguntes entrevistes

LLISTAT PREGUNTES ENTREVISTES

-
1. Actualment, quines persones de l'equip docent coneixen aquests recursos (tant la pàgina web com el dossier d'activitats)?
-
2. A l'inici de curs, es fa algun tipus de presentació dels materials a tot l'equip docent?
-

⁵ Enllaç al link amb el [dossier d'activitats](#)

-
3. Si s'ha deixat de fer, perquè ha sigut? (*En cas que la resposta anterior sigui que abans es feia però ja no)
-
4. Penses que aquesta guia cobreix les necessitats educatives del territori? Per què?
-
5. Els recursos s'estan utilitzant a l'escola? ¿A quins cursos?
-
6. Quins són els materials o les fitxes que més s'estan fent servir? I els que menys?
-
7. Valora les fortaleces i debilitats dels materials en relació amb els següents criteris.
Per a cada criteri, atorga un número de l'1 al 10, sent 1 insuficient i 10 excel·lent:
- a. Adaptabilitat / flexibilitat:
 - b. Diversió/engrescament:
 - c. Eficàcia:
 - d. Autonomia de l'alumnat:
 - e. Educatiu:
-
8. Modificaries o eliminaries algun dels recursos disponibles? Quin? Per què?
-
9. Afegiries algun recurs nou als ja disponibles? Quin? Per què?
-

Nota. Font pròpia

3. 5. 3. Taula de validació de les entrevistes

Per tal de fer la recollida de dades qualitatives de les entrevistes, s'ha creat una taula de validació per fer el buidatge. En aquesta, queda recopilada la data, l'escola, el nom de l'entrevistadora, el nom de l'entrevistada i la transcripció completa de l'entrevista (Vegeu [Taula 3](#)).

Taula 3

Taula de validació per les entrevistes

DATA:
ESCOLA:
NOM ENTREVISTADORA:
NOM ENTREVISTADA:
TRANSCRIPCIÓ

3. 6. Anàlisi dels resultats de les entrevistes

Tot i que la idea inicial del projecte era realitzar les entrevistes a tots els centres educatius de Palau-solità i Plegamans, finalment hi ha hagut alguns que han denegat la invitació a participar a l'estudi i, per tant, no ha estat possible la realització d'entrevistes en aquests. Per això, no tenim informació relativa a l'escola Folch i Torres, l'escola Marinada, l'institut Marinada i l'institut Can Periquet. Tanmateix, s'han realitzat entrevistes a la resta de centres, que són l'escola Palau, l'escola Can Cladellas i l'institut Ramon Casas i Carbó. A continuació, es fa una anàlisi detallada de les dades obtingudes de cada centre en concret i, finalment, una comparació entre tota la informació recollida per tal d'establir propostes de millora clares i concises.

3. 6. 1. Escola Can Cladellas

La primera entrevista que es va dur a terme va ser a l'escola d'Infantil i Primària Can Cladellas, el dilluns 4 de març del 2024 a les 9.00 h. La persona entrevistada va ser l'Ada Asenjo, cap d'estudis del centre, i el que va comentar respecte a la situació dels materials en aquest centre educatiu va ser el següent (Vegeu [Taula 4](#)).

Taula 4

Dades entrevista escola Can Cladellas

ASPECTES POSITIVS

- Tot l'equip docent de l'escola coneix els materials i saben que els poden utilitzar.
- Guia molt útil pel professorat, ja que inclou informació sobre la història del poble o el patrimoni, que es pot agafar per planejar diferents activitats (vídeos, sortides de camp, jocs, etc.)
- Fitxes de realitat augmentada molt interessants i atractives (tot i que no treballen aquest contingut en l'etapa d'infantil).
- Treballen el patrimoni a cinquè, a partir de l'activitat "Taller i la línia del temps" (tallers i ruta guiada pel poble amb codis QR) i l'activitat "Palau històric" (joc de cartes del poble). Els infants troben aquesta activitat molt engrescadora i la gaudeixen moltíssim.
- L'autonomia de l'alumnat depèn del cicle amb què treballis; a Infantil i cicle inicial cal fer molta explicació i, per tant, el grau d'autonomia és molt baix; en canvi, a cicle mitjà i superior és possible que treballin més autònomament.

ASPECTES NEGATIUS

- Poc útil rebre la informació o fitxes en PDF, pèrdua de temps en buscar els recursos.
- Poca flexibilitat i adaptabilitat dels materials; si els reben en PDF, perden temps modificant-los. Si els reben impresos, no tenen la possibilitat de fer-ho.
- Dossier d'activitats útil però una mica antiquat. Amb l'avenç de les noves tecnologies, els infants prefereixen un altre tipus d'activitats (visites guiades, tallers, jocs, vídeos, etc.).
- Fitxes poc atractives per l'alumnat, ja que la majoria segueixen una metodologia massa tradicional.
- Alguns dels dibuixos de la guia són massa infantils.
- La presentació dels materials es va fer quan els van rebre per primera vegada. Actualment, durant aquest curs 2023-24 no s'ha utilitzat cap activitat (escrita) de les oferides al dossier.
- No opina respecte a l'eficàcia de les fitxes per aprendre sobre patrimoni, ja que no n'estan fent ús.

PROPOSTES DE MILLORA

- Presentar materials per infantil en format Contacontes o taller; més atractiu.
- Fer les fitxes pensades per Infantil amb lletra de pal i no lligada ni d'impremta.
- Fer tot el dossier digitalitzat, en format d'App, on poder anar buscant i focalitzant-te en la informació que necessites. Per exemple, tenir una pestanya on clicar i que surti tota la informació relacionada amb la masia Can Cladellas (explicada en forma de conte, amb activitats en línia...).
- Fer una revisió de totes les propostes per treballar el patrimoni que fan diverses entitats des de l'Ajuntament, per tal d'establir què ofereix cadascuna i no trepitjar-se entre elles.
- Com a escola, prioritzen triar les activitats més dinàmiques, lúdiques i engrescadores pels infants, com els tallers, els jocs i les visites guiades.

Nota. Font pròpia. Les dades obtingudes han estat classificades en tres seccions segons si es consideren fortalesses, debilitats o aspectes de millora dels materials.

Com a **aspectes positius**, l'entrevistada destaca que tot l'equip docent té coneixement dels materials, tant del dossier, com de la pàgina web. També considera que la guia pot ser útil per als mestres, ja que conté informació teòrica sobre la història del poble i el seu patrimoni i, amb això, els docents poden aprendre ells mateixos o plantejar diferents activitats, com vídeos, sortides de camp o jocs. En relació amb les fitxes de realitat augmentada pensades per Infantil, explica que les troba molt interessants tot i no ser un contingut que treballin en aquesta etapa.

En aquesta escola treballen el patrimoni a cinquè de Primària, a partir de l'activitat "Taller i la línia del temps", que consisteix a fer un seguit de tallers i després una ruta guiada amb

monitors arreu del poble, tot seguint els codis QR i fent les activitats pertinents. L'entrevistada argumenta que els infants troben aquesta activitat molt engrescadora i la gaudeixen moltíssim. També duen a terme l'activitat "Palau històric", que consisteix en un joc de cartes relacionades amb el poble (venen monitors a dinamitzar-la). Pel que fa a l'autonomia de l'alumnat, comenta que depèn molt del cicle amb què treballis (inicial, mitjà o superior). Raona que amb els més petits cal fer molta explicació i, per tant, el grau d'autonomia és molt baix i, en canvi, amb els més grans, és possible que treballin més autònomament. Així doncs, aquest aspecte podria considerar-se positiu mirant-lo des de la perspectiva de cicle mitjà o superior, però negatiu si ho mirem des de cicle infantil o inicial.

Com a **aspectes negatius**, critica l'adaptabilitat i flexibilitat dels materials en relació amb la rebuda d'aquests en format PDF, perquè els hi dificulta la feina el fet d'haver de buscar les diferents fitxes i recursos; en canvi, comenta que tenir-los impresos tampoc els hi és útil en el cas que hagin de fer modificacions. En relació amb la utilitat de la guia per treballar el patrimoni del poble i en si cobreix les necessitats educatives de l'entorn, la considera útil però una mica antiquada. Explica que, actualment, amb l'avenç de les noves tecnologies, allò que crida l'atenció dels infants no són les fitxes sinó un altre tipus d'activitats, com les visites guiades, els tallers o l'aprenentatge lúdic a través de jocs i vídeos. Pel que fa a diversió i engrescament, opina que no són gaire atractives per l'alumnat, ja que la majoria segueixen una metodologia massa tradicional; troba alguns dels dibuixos massa infantils. Tanmateix, no pot especificar si les fitxes del dossier són eficaces o no per aprendre sobre el patrimoni del poble, perquè no n'estan fent ús; de fet, en el moment de fer l'entrevista (inici del segon trimestre del curs 2023-24) no s'ha utilitzat cap activitat (escrita) de les oferides al dossier.

Finalment, com a **propostes de millora** destaca que els materials pensats per a l'etapa d'infantil haurien de presentar-se en lletra de pal i no lligada ni d'impremta; a més a més, comenta que el fet de presentar-los en format Contacontes o taller, ho faria més interessant per l'alumnat. A banda d'això, explica que ella ho faria tot digitalitzat, en format d'App, on poder anar buscant i focalitzant-te en la informació que necessites en aquell moment concret. Per exemple, tenir una pestanya on clicar i que surti tota la informació relacionada amb la masia Can Cladellas (explicada en forma de conte, amb activitats en línia...). També puntualitza que des de l'Ajuntament reben molta oferta d'activitats per treballar el patrimoni del poble, de moltes entitats diferents que es trepitgen entre elles. Com a escola, comenta que prioritzen triar aquelles més dinàmiques, lúdiques i engrescadores pels infants, com els tallers, els jocs i les visites guiades.

3. 6. 2. Escola Palau

La segona entrevista que es va dur a terme va ser a l'escola Palau, d'Infantil i Primària, el dijous 7 de març del 2024 a les 9:15 h. La persona entrevistada va ser l'Arantxa Flores, coordinadora de cicle inicial. Principalment, el que va comentar respecte a la situació dels materials en aquest centre educatiu va ser el següent (vegeu [Taula 5](#)).

Taula 5

Dades entrevista escola Palau

ASPECTES POSITIUS

- Demana el material dels BeeBots amb la catifa del poble per un taller de robòtica. També vol els daus personalitzats i el teatre Playful Storytelling. Els considera molt interessants.
- La guia d'activitats cobreix les necessitats educatives referents al patrimoni; agrada molt als infants (referint-se específicament a les activitats que realitzen) i treballen motivats.
- Els materials en digital ofereixen molta flexibilitat i adaptabilitat, ja que es poden modificar i adaptar.
- La guia i el dossier d'activitats poden ser molt útils pel docent; ofereixen molta informació i permet agafar idees per plantejar diverses activitats.
- Guia d'activitats divertida, motivadora i eficaç per aprendre continguts relacionats amb el poble, especialment les activitats afegides després de la primera validació (BeeBots, daus personalitzats i teatre híbrid).
- Treballen el poble a segon de Primària. Fan visita amb tallers a la Fundació Folch i Torres; també visiten l'Ajuntament, Can Cortés i la Pedra Llarga.
- Utilitzen algunes fitxes, però n'hi ha moltes que no poden perquè estan pensades per cursos superiors.
- L'autonomia de l'alumnat depèn del curs en què treballis; els més petits necessiten més ajuda mentre que els més grans treballen de forma més autònoma.

ASPECTES NEGATIUS

- Per treballar el poble, necessiten fitxes més senzilles (nivell segon de Primària); les creen les mestres.
- De l'equip docent, les mestres que coneixen bé el projecte són les de Cicle Inicial; la resta potser n'ha sentit parlar. No es duu a terme cap reunió a l'inici de curs per explicar el projecte a tot el claustre.

PROPOSTES DE MILLORA

- Afegir al dossier fitxes o activitats per treballar l'escut i la bandera del poble (no n'hi ha cap).
- Afegir al dossier la versió il·lustrada de "La llegenda de la Pedra Llarga", feta per l'Albert Plaza Noalart, un pare de l'escola (la versió està en línia). Versió més visual i atractiva per l'alumnat.

Nota. Font pròpia. Les dades obtingudes han estat classificades en tres seccions segons si es consideren fortalesses, debilitats o aspectes de millora dels materials.

Com a **aspectes positius**, l'entrevistada comenta que el recurs dels Beebots i la catifa del poble li semblen molt interessants i que li agradaria tenir-los a l'escola per un taller de robòtica. També demana els daus personalitzats i el teatre Playful Storytelling. Considera que la guia d'activitats sí que cobreix les necessitats educatives referents al patrimoni; argumenta que agrada molt als infants (referint-se específicament a les activitats que realitzen). Els alumnes treballen motivats perquè aprenen del poble on viuen. A més, justifica que la guia i el dossier d'activitats poden ser molt útils també pel docent perquè ofereixen molta informació i permet agafar idees per després plantejar un altre tipus d'activitats diferents o, si més no, adaptar les que s'ofereixen al nivell pertinent. Considera que la guia és divertida, motivadora i eficaç per aprendre continguts relacionats amb el poble, sobretot amb les noves activitats que es van afegir després de la primera validació (Beebots + catifa, daus personalitzats, teatre híbrid Playful Storytelling, etc.). Creu que els materials ofereixen molta flexibilitat i adaptabilitat, ja que el fet de tenir-los en format digital els permet adaptar-los.

En aquest centre educatiu, tots els continguts relacionats amb el poble, la seva història i el patrimoni, ho treballen a segon de Primària. Utilitzen algunes fitxes, però n'hi ha moltes que no poden perquè estan pensades per a cursos superiors. Per treballar la Fundació Folch i Torres, fan una visita guiada amb tallers. També visiten l'Ajuntament, Can Cortés i la Pedra Llarga. En relació amb l'autonomia de l'alumnat, explica que algunes sí que els permeten treballar sols, però hi ha d'altres en què necessiten força ajuda, ja que donen massa informació; per tant, el grau d'autonomia dependrà del curs on proposis l'activitat.

Pel que fa als **aspectes negatius**, destaca la dificultat de les fitxes; com que aquí treballen el poble a cicle inicial, troba que moltes de les activitats estan pensades per alumnat més gran i, per tant, les mestres han de crear-se els seus propis recursos. A banda d'això, explica que, de l'equip docent, les mestres que coneixen bé el projecte són les de Cicle Inicial; la resta potser n'ha sentit parlar, però no sap del cert si el coneixen. No es duu a terme cap reunió a l'inici de curs per explicar el projecte a tot el claustre.

Finalment, com a **propostes de millora** argumenta que seria interessant afegir al dossier fitxes o activitats per treballar l'escut i la bandera del poble, ja que no n'hi ha cap. També explica que un pare de l'escola, l'Albert Plaza Noalart, ha il·lustrat la llegenda de la Pedra Llarga i s'ha fet una versió que està disponible en línia. Demana si seria possible afegir-la al

dossier, pel fet que d'aquesta manera la llegenda seria molt més visual i atractiva per explicar-la als infants.

3. 6. 3. Institut Ramon Casas i Carbó

La darrera entrevista es va realitzar a l'institut Ramon Casas i Carbó el divendres 8 de març del 2024 a les 10.00 h. La persona entrevistada va ser la Milagros Gómez, professora de biologia i coordinadora del departament de ciències de l'institut. Principalment, el que va explicar respecte a la situació dels materials aquí va ser el següent (vegeu [Taula 6](#)).

Taula 6

Dades entrevista institut Ramon Casas i Carbó

ASPECTES POSITIUS

- Daus personalitzats interessants per a l'aula d'acollida, amb l'alumnat nouvingut, per introduir-los al poble.
- Guia d'activitats amb un alt nivell d'adaptabilitat i flexibilitat; el format digital permet fer les modificacions necessàries.
- Activitats engrescadores i motivadores pels infants de primer de l'ESO (tot i que no ho sigui per cursos superiors perquè són massa infantils).

ASPECTES NEGATIUS

- El treball de Síntesi de primer de la ESO ja no està relacionat amb el poble sinó amb l'astrologia. Per tant, no treballen el poble, ni la seva història i patrimoni.
- La majoria d'activitats de la guia estan pensades per Primària; pocs recursos per l'ESO.
- La guia cobreix majoritàriament les necessitats educatives del territori respecte de l'educació Primària, no tant per l'ESO.
- L'activitat de l'herbolari significaria una agressió molt forta a la natura; suggereix que només es faci un de mostra i que els infants ho facin a nivell digital, amb fotografies.
- Haver de modificar les fitxes els requereix massa temps i no els hi és útil; prefereixen usar les que ja tenen creades.
- Moltes persones de l'equip docent coneixen el projecte, però cap l'utilitza.

PROPOSTES DE MILLORA

- Afegir activitats i/o projectes de tecnologia i matemàtiques (a partir de les imatges de l'església, de les masies, de les rossetes...), treballant amb programes digitals, el compàs, etc.
- Afegir activitats en anglès per tal de fer el projecte més interdisciplinari.
- Afegir activitats de la Riera de Palau.

-
- Fer diferents graus de dificultat de cada activitat, per poder-la fer des de primer de Primària fins a Secundària.
 - Plantejar la guia com un projecte i vincular-lo al Currículum vigent, relacionant-lo amb les competències, redactant objectius i criteris d'avaluació. Afegir una guia pel professorat.
 - Si es plantegés com una situació d'aprenentatge, ho podrien proposar com una optativa de 12 hores.

Nota. Font pròpia. Les dades obtingudes han estat classificades en tres seccions segons si es consideren fortalesses, debilitats o aspectes de millora dels materials.

Com a **aspectes positius**, l'entrevistada destaca els daus personalitzats, ja que podrien ser interessants per a l'aula d'acollida, amb l'alumnat nouvingut, per introduir-los al poble. D'altra banda, tot i que no estiguin fent ús de la guia, sí que considera que té un alt nivell d'adaptabilitat i flexibilitat, perquè el format digital els hi permet fer les modificacions que considerin adients. També esmenta que les activitats són engrescadores i motiven els infants de primer de l'ESO, tot i que no passi el mateix amb els de cursos superiors perquè són massa infantils per ells.

En aquest institut, cada any a finals de curs l'alumnat de primer de l'ESO fa el treball de Síntesi, un treball de recerca que gira al voltant d'una temàtica concreta i a partir del qual es treballen totes les àrees curriculars. Fins fa uns anys, aquest girava entorn el poble i es feien activitats relacionades amb la seva història i patrimoni. No obstant això, des del curs passat, han canviat la temàtica i ara està enfocat en l'astrologia. Per tant, s'ha deixat de treballar el poble i, conseqüentment, la seva història i patrimoni.

Així doncs, com a **aspectes negatius** comenten que ja no treballen el poble com a tal des de cap assignatura ni a cap curs. Respecte a la guia i el dossier d'activitats, considera que la majoria estan pensades i focalitzades en Primària i que per l'ESO hi ha pocs recursos; de fet, considera que el projecte cobreix majoritàriament les necessitats educatives del territori però fonamentalment per Primària i molt poc per Secundària. En relació amb l'activitat de l'herbolari, pensa que és una agressió molt forta a la natura si tots els infants es posen a arrencar flors i plantes; suggereix que només es faci un de mostra, comunitari, i que en la pràctica els alumnes ho facin a nivell digital, amb fotografies. Explica que, tot i que les fitxes les tinguin en format digital i les puguin modificar, això els requereix massa temps i no els hi és útil. Ja tenen altres activitats creades i prefereixen utilitzar aquelles. També comenta que hi ha moltes persones de l'equip docent que coneixen el projecte, però cap l'utilitza.

Finalment, com a **aspectes de millora** recomana afegir activitats i/o projectes de tecnologia i matemàtiques (a partir de les imatges de l'església, de les masies, de les rossetes...), treballant amb programes digitals, el compàs, etc. També especifica que cal introduir activitats en anglès per tal de fer el projecte més interdisciplinari i altres relacionades amb la Riera de Palau, ja que no n'hi ha cap. Comenta que seria interessant que de cada activitat, se'n fessin diferents nivells de dificultat, des de primer de Primària fins a Secundària; és a dir, graduar-les segons el nivell al qual vagi destinat. Argumenta que tota la guia i el dossier s'haurien de plantejar com un projecte i vincular-lo al Currículum vigent, relacionant-lo amb les competències, redactant objectius i criteris d'avaluació; plantejar-lo com una programació o unitat d'aprenentatge i afegir una guia pel professorat. De fet, raona que si es plantegés com una unitat didàctica, ho podrien proposar com una optativa d'un 12 hores.

3. 7. Discussió dels resultats

Un cop analitzada la informació recollida a les entrevistes realitzades a cada centre educatiu, cal fer una comparativa per tal de trobar les semblances i diferències entre el que ha comentat cadascun.

D'una banda, pel que fa a les **semblances** entre l'opinió de les diverses escoles, es pot observar com tant l'escola Palau com l'escola Can Cladellas afirmen que la guia i el dossier d'activitats pot ser molt útil pel professorat, perquè inclou informació sobre el poble, la seva història i el patrimoni i això els permet agafar idees per poder plantejar activitats alternatives com vídeos, sortides de cap, dinàmiques o jocs. Ambdues escoles també coincideixen en el fet que el grau d'autonomia de l'alumnat depèn del cicle amb què treballis. En el cas d'infantil i cicle inicial és necessari fer molta explicació i, per tant, el nivell d'autonomia és força baix; en canvi, treballant a partir de cicle mitjà els alumnes poden aprendre de manera més autònoma. L'institut Ramon Casas i Carbó no comenta aquests aspectes.

Podem trobar una altra coincidència respecte al material dels daus personalitzats; tant l'escola Palau com l'institut Ramon Casas i Carbó comenten el seu interès en aquests, ja que els pot ser d'utilitat en diversos contextos. De fet, aquests dos centres educatius també estan d'acord a dir que la guia d'activitats cobreix les necessitats educatives del territori en referència l'educació Primària i no tant a la Secundària. L'escola Can Cladellas no opina envers aquests factors.

D'altra banda, tenim els punts respecte als quals els tres centres educatius han comentat, però es poden distingir **semblances i diferències** en les seves opinions. Pel que fa al

coneixement de l'equip docent dels materials, tant l'escola Can Cladellas com l'institut coincideixen en en fet que tot el claustre sap de l'existència d'aquests materials; en canvi, a l'escola Palau les mestres que els coneixen bé són les de cicle inicial i la resta, potser, n'ha sentit parlar. En canvi, són l'escola Palau i l'institut els que comparteixen opinió envers l'adaptabilitat i flexibilitat dels materials, ja que el fet de tenir-los en format digital permet fer les modificacions i adaptacions necessàries. En canvi, l'escola Can Cladellas argumenta que els recursos no són flexibles i adaptables perquè, tot i que el format digital permeti fer adaptacions, cal dedicar massa temps en buscar els recursos i fer-ho.

A més a més, l'institut i l'escola Palau també coincideixen que al dossier es poden trobar activitats divertides, eficaces i que motivin l'alumnat per aprendre sobre el poble, la seva història i patrimoni (tot i que l'institut ho focalitzi en primer de l'ESO). Tanmateix, ambdues creuen que les fitxes no s'adapten al seu nivell, és a dir, des de l'escola demanen algunes més senzilles per treballar a segon de Primària i des de l'institut demanen altres amb més nivell per utilitzar a l'ESO. Per la seva part, l'escola Can Cladellas opina que les fitxes de realitat augmentada pensades per infantil són molt atractives i interessants, encara que no treballin el contingut en aquesta etapa. No obstant, considera que el dossier en general podria ser útil, però ha quedat antiquat perquè, amb l'avenç de les noves tecnologies, els infants prefereixen un altre tipus d'activitats com visites guiades, tallers, jocs o vídeos, entre d'altres. Pensa que les fitxes són poc atractives per l'alumnat, ja que la majoria segueixen una metodologia massa tradicional i alguns dels dibuixos de la guia són massa infantils.

A banda d'això, trobem un aspecte que marca la **diferència** entre tots tres centres educatius, i és l'edat en què contingut relacionat amb el poble, la seva història i patrimoni. A l'escola Can Cladellas ho treballen a cinquè, a partir de les activitats "Taller i la línia del temps" (tallers i ruta guiada pel poble amb codis QR) i "Palau històric" (joc de cartes del poble); durant aquest curs 2023-24 encara no s'ha utilitzat cap activitat (escrita) de les oferides al dossier. Pel que fa a l'escola Palau, la vila es treballa a segon, a partir d'una visita amb tallers a la Fundació Folch i Torres, a l'Ajuntament, a Can Cortés i a la Pedra Llarga. L'institut Ramon Casas i Carbó, per la seva part, anys enrere treballava el poble a primer de l'ESO amb el treball de Síntesi, però ara que el focalitzen en l'astrologia ja no l'estudien a cap curs.

Finalment, pel que fa a les propostes de millora, trobem que no hi ha cap coincidència, ja que cada centre educatiu fa peticions o demandes concretes (vegeu [Taula 7](#)).

Taula 7

Recull de les propostes de millora

Can Cladellas • Materials per infantil en format Contacontes o taller; les fitxes amb lletra de pal. • Dossier digitalitzat, en format d'App. Per exemple, tenir una pestanya on clicar i que surti tota la informació relacionada amb la masia Can Cladellas (explicada en forma de conte, amb activitats en línia...). • Revisar totes les propostes per treballar el patrimoni de les diverses entitats des de l'Ajuntament, per tal d'establir què ofereix cadascuna i no trepitjar-se entre elles. • Oferir activitats més dinàmiques, lúdiques i engrescadores pels infants, com els tallers, els jocs i les visites guiades.
Escola Palau • Afegir activitats per treballar l'escut i la bandera del poble (no n'hi ha cap). • Afegir al dossier la versió il·lustrada de "La llegenda de la Pedra Llarga", feta per l'Albert Plaza Noalart, un pare de l'escola.
Institut Ramon Casas i Carbó • Afegir activitats i/o projectes de tecnologia i matemàtiques, treballant amb programes digitals, el compàs, etc. • Incloure activitats en anglès per tal de fer el projecte més interdisciplinari. • Agregar activitats envers la Riera de Palau. • Fer l'activitat de l'herbolari a nivell digital, amb fotografies. • Presentar diferents graus de dificultat a cada activitat, per poder-la fer des de primer de Primària fins a Secundària. • Plantejar la guia com un projecte i vincular-lo al Currículum vigent (relacionant-lo amb competències, redactant objectius i criteris d'avaluació). Afegir una guia pel professorat. Plantejat com una situació d'aprenentatge, ho podrien proposar com una optativa de 12 hores.

Nota. Font pròpia. Recull de totes les propostes de millora que ofereixen els tres centres educatius durant les entrevistes (escola Can Cladellas, escola Palau i institut Ramon Casas i Carbó).

L'escola Can Cladellas demana que les fitxes per a infantil es presentin en format taller o Contacontes, ja que així és més atractiu; en el cas de les fitxes escrites, que siguin amb lletra de pal i no lligada o d'impremta. També suggereixen fer tot el dossier digitalitzat, en format d'App, on poder anar buscant i focalitzant-te en la informació que necessites. Per

exemple, tenir una pestanya on clicar i que surti tota la informació relacionada amb la masia Can Cladellas (explicada en forma de conte, amb activitats en línia...). També fan la petició de revisar totes les propostes per treballar el patrimoni que ofereixen diferents entitats des de l'Ajuntament, per tal d'aclarir que ofereix cadascuna i no trepitjar-se entre elles. En aquest sentit, afirmen que ells prioritzen les propostes més dinàmiques, lúdiques i engrescadores pels infants com tallers, jocs o visites guiades. En canvi, el que demana l'escola Palau és que s'afegeixin a dossier fitxes o activitats per treballar l'escut i la bandera del poble, ja que són símbols importants que no apareixen en tota la guia. També suggereixen que s'afegeixi al dossier la versió de la llegenda de "La Pedra Llarga" il·lustrada per l'Albert Plaza Noalart, un pare de l'escola, perquè està representada de manera més visual i atractiva per l'alumnat.

Per la seva banda, el que es requereix des de l'institut és que s'afegeixin activitats i/o projectes de tecnologia i matemàtiques (a partir de les imatges de l'església, de les masies, de les rossetes...), treballant amb programes digitals, el compàs, etc.; també demanen activitats en anglès per tal de fer el projecte més interdisciplinari i relacionades amb la Riera de Palau, ja que és un símbol del poble i no hi apareix. Específicament, de l'activitat que consisteix a crear un herbolari, suggereixen que es faci a nivell digital, amb fotografies, per tal de no pertorbar el medi ambient fent la recol·lecta de plantes i flors. A més a més, sol·liciten que es presentin diferents graus de dificultat dins de cada activitat i, així, seria possible realitzar-la a tots els nivells educatius sense haver de dedicar temps a modificar-la. Per últim, opinen que la guia es podria plantejar com tot un projecte vinculat al Currículum vigent, relacionant-lo amb les competències, redactant objectius i criteris d'avaluació i amb una guia pel professorat. En aquest sentit, si es plantegés com una situació d'aprenentatge, ho podrien proposar com una optativa de 12 hores.

4. Conclusions

Al començament d'aquest Treball de Final de Grau ens vam plantejar els següents tres objectius: analitzar els materials educatius prèviament dissenyats en el projecte amb Palau-solità i Plegamans; identificar i avaluar l'ús actual dels materials educatius a les escoles de Palau, així com les seves potencialitats i mancances/punts febles; aplicar millores als materials educatius per tal d'optimitzar el seu ús a les escoles a partir de les propostes recollides a les entrevistes.

Un cop acabat, podem confirmar que s'han assolit satisfactòriament els dos primers, ja que s'ha fet una anàlisi exhaustiva de tots els materials educatius que es van crear en el projecte "El dimoni i les pedres", sorgit arran de la formalització del conveni entre la Universitat Autònoma de Barcelona i el poble de Palau-solità i Plegamans. A més a més, també s'ha dut a terme una avaluació en profunditat de la situació actual d'aquests materials a diferents escoles de Palau, tant de les seves forteses com debilitats però, també, parant especial menció a les propostes de millora sol·licitades en les entrevistes realitzades. En canvi, el tercer objectiu, que fa referència a l'aplicació de les millores demandades pels centres educatius, no s'ha pogut completar com els altres dos.

Així doncs, aquesta seria la principal limitació d'aquest projecte de recerca, no haver pogut assolir el tercer objectiu per falta de temps. En aquest sentit, una altra adversitat a destacar amb què ens hem trobat durant el procés seria la falta de participació d'algunes escoles de la vila, com és el cas de l'escola Folch i Torres, l'escola Marinada, l'institut Marinada i l'institut Can Periquet; aquest factor provoca que les dades obtingudes no siguin representatives de tots els centres del poble, ja que només tenim informació relativa a l'escola Can Cladellas, l'escola Palau i l'institut Ramon Casas i Carbó. Per tant, una proposta de millora per superar aquestes dues limitacions, seria la realització d'una segona part d'aquest estudi on, d'una banda, participessin tots els centres que no ho han fet en aquesta recerca i, d'altra banda, s'apliquessin les millores proposades per les diferents escoles per tal d'optimitzar l'ús dels materials didàctics.

Finalment, puc confirmar que aquest projecte m'ha fet aprendre molt i millorar com a futura mestra d'Educació Primària. He après autors amb renom i teoria relativa a la pedagogia lúdica, l'aprenentatge comunitari, l'aprenentatge contextualitzat i els recursos educatius en obert. L'elaboració d'aquest TFG m'ha fet adonar-me dels grans beneficis que té l'aprenentatge contextualitzat, ja que és una bona estratègia per aconseguir que els infants se sentin motivats durant el procés d'aprenentatge i que li vegin un sentit i una coherència;

per tant, també esdevé un element clau en el procés cap a una educació inclusiva (Iglesias, 2016). He confirmat la importància de l'aprenentatge basat en el joc per tal d'aconseguir que l'infant gaudeixi i que estigui engrescat en el procés d'ensenyament-aprenentatge, ja que és una estratègia òptima per aconseguir-ho (Mardell et al. 2023). Tal com van demostrar Kangas et al. (2017) amb un treball de recerca envers la motivació dels infants amb la metodologia d'aprenentatge lúdic, es pot confirmar que els estudiants se senten molt satisfets aprenent a través del joc.

En relació amb els recursos educatius en obert, també he après envers la importància d'aquests en el camí cap a la inclusió, ja que proporcionen un accés al coneixement més globalitzat i democràtic, permetent a tothom que hi vulgui utilitzar-los (Minguillon, J. i Garrigues, C., 2014). Estic molt il·lusionada de, en un futur pròxim, poder aplicar tots aquests coneixements adquirits en una aula real amb els meus alumnes. De fet, també he après que la figura del mestre juga un rol fonamental i que, la implicació i motivació dels infants, estan altament lligades a aquest. És essencial que els docents mostrin interès, motivació i ganes de dur a terme pràctiques educatives lúdiques per garantir un procés d'aprenentatge significatiu on els alumnes se sentin motivats per aprendre (Kangas et al. 2017). Per tant, el meu objectiu final és arribar a ser la millor versió de mi professionalment i poder ajudar al màxim a tots els estudiants amb els quals tingui la sort de compartir experiències educatives en el futur.

5. Referències bibliogràfiques

D'Antoni, S., Pascual Sol, M., Minguillón, J., Peña López, I., Córcoles, C., & Gispert-Saüch, P. (2008). Recursos Educatius Oberts: per a anar endavant.

Fauziddin, M., Suryanti, S., & Wiryanto, W. (2022). Community-Based Education and Regional Culture, Has It Been Put into Practice?. AL-ISHLAH: Jurnal Pendidikan, 14(2), 1069-1078. <https://journal.staihubbulwathan.id/index.php/alishlah/article/view/2067/760>

Fuentes, S. S., & Duk, C. (2022). La importancia del entorno. Diseño Universal para el Aprendizaje Contextualizado. Revista latinoamericana de educación inclusiva, 16(2), 21-31. Recuperat de: [La Importancia del Entorno. Diseño Universal para el Aprendizaje Contextualizado - Dialnet \(unirioja.es\)](https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7544444)

Iglesias Gómez, L. (2017). Treball cooperatiu i contextualització de l'aprenentatge: dues estratègies per tractar la multiculturalitat a l'aula. Recuperat de: [Treball cooperatiu i contextualització de l'aprenentatge: dues estratègies per tractar la multiculturalitat a l'aula \(upf.edu\)](https://upf.edu/bitstream/handle/5847/27444/Treball%20cooperatiu%20i%20contextualitzaci%C3%B3%20de%20l%27aprenentatge%20-%20dues%20estrat%C3%A8gies%20per%20tractar%20la%20multiculturalitat%20a%20l%27aula.pdf)

Mardell, B., Ryan, J., Krechevsky, M., Baker, M., Schulz, T. S., and LiuConstant, Y. (2023). A pedagogy of play: Supporting playful learning in classrooms and schools. Cambridge, MA: Project Zero. <https://pz.harvard.edu/projects/pedagogy-of-play>

MINGUILLÓN, Julià; GARRIGUES, Carles. Recursos educatius en obert: Del concepte a l'acció. En Cultura i tecnologia: els reptes de la producció cultural en l'era digital. Punctum, 2014. p. 121-135.

Valdivia, P et al. (s.d.). El dimoni i les pedres: memòria oral i visual de Palau-solità i Plegamans. Recuperat de: <https://memoriapsip.blogspot.com/p/equip-de-treball.html>

Valdivia, P., Carbonero, L. (2020). Guia per al professorat del projecte socioeducatiu «Del dimoni, la Masovera, el Gall i les pedres». Dipòsit Digital de Documents de la UAB. <https://ddd.uab.cat/record/235006?ln=ca>

Valdivia, P., Carbonero, L. (2020). Informe de validació: fitxes del projecte d'El dimoni i les pedres. Recuperat de: [Informe Diari camp i Validació enviat.pdf](https://ddd.uab.cat/record/235006?ln=ca)

Kangas, M., Siklander, P., Randolph, J., & Ruokamo, H. (2017). Teachers' engagement and students' satisfaction with a playful learning environment. Teaching and Teacher Education, 63, 274-284. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2016.12.018>

6. Annexos

6.1. Transcripció entrevista escola Can Cladellas

DATA: Dilluns 4 de març del 2024. A les 9.00h.
ESCOLA: Can Cladellas
NOM ENTREVISTADORA: Andrea Lerma Galeas
NOM ENTREVISTADA: Ada Asenjo Puig
TRANSCRIPCIÓ
Ada: Em dic Ada Asenjo Puig i sóc la cap d'estudis de l'Escola Can Cladellas. Andrea: Acceptes la gravació de l'entrevista? Ada: Accepto. Andrea: Perfecte. Doncs mira, jo sé que us vam presentar el dossier de fitxes educatives, però no sé si us van dir després de la validació que us va fer, us va venir la Laura Carbonero crec, no? I que va fer algunes propostes de millora, no sé si us van explicar que es van aplicar algunes, us van explicar? Ada: Sí, sí. Andrea: Que es va fer la ruta dels dotze... Es va afegir tot això. (li ensenya el dossier amb totes les millores) Es va fer el dossier en format guia, que em sembla que no estava amb l'índex. Tenia l'índex? Ada: Sí, aquí sí. Crec que sí, que allà és l'índex. Ai, l'he vist. Sí. Andrea: També es va fer la ruta dels dotze espais, que era una altra cosa que es demanava, així com un itinerari per palau. També una activitat de realitat augmentada pels de cicle inicial, dels dibuixos que pintessin. Aquests (li ensenya les fitxes). No sé si els teniu, que amb realitats augmentades s'escaneja i es crea en 3D el dibuix. Ada: No, sé que després van arribar unes fitxes per correu, però així en físic no. Andrea: Ah, doncs era això, que això ho pinten els nens d'infantil. Bueno és per tothom, però sobretot per infantil, i s'escaneja i es fa en 3D. (1:18) No sé si us ho va demanar vosaltres o una altra escola, però es va afegir. Després també es va fer una catifa de BeeBots. Ada: Això no ho tenim, tampoc. Andrea: Ah vale, També hi ha una visita de 360 graus per la Fundació Foch i Torres; és com un itinerari lliure. Hi ha diferents explicacions, activitats, així com també per treballar la competència digital. També es van crear uns daus personalitzats, perquè també era una de les altres coses que es demanava. És que no me'n recordo si va ser aquesta escola, perquè m'ho he estat mirant abans però com estaven totes les escoles de Palau. Permeten connectar generacions i treballar i es van fer aquests daus personalitzats per crear històries amb la persona principal, l'aliat, qui genera el conflicte, objectes de Palau, les accions. Ada: Això no ho tenim nosaltres, no sé on està. Andrea: Bé, doncs ja parlaré amb la Paloma a veure on estan.

Ada: De fet, la setmana que ve, és que no sé si està lligat a això, ens venen a presentar un joc, però crec que no, que són amb cartes de rols. Un joc sobre la història de Palau. I llavors, ens van dir que el grup d'aquí, de Palau, no se quin grup, que treballa pel patrimoni i tal, ha fet com un joc de cartes i l'estan ensenyant a diferents escoles. Per això, ja et deia l'altre dia, que s'han fet com moltes activitats, que se'ns solapen moltes les unes amb les altres, que ens rebem un xorro d'informació, no? I després nosaltres hem de decidir el que... I, evidentment, el més atractiu sempre és o fer una ruta, un joc, o algo molt visual, vídeos, coses així, no? Que no pas el paper en si.

Andrea: Ja, si. Vale. I després, ja per últim, un teatre de Playful Storytelling, que és aquest que es monta i s'inclouen diferents targetes per crear històries amb ombres o normals.

Ada: Doncs tampoc el coneixiem. De fet, sí que ens van enviar un cop la modificació i tal, ens van enviar com un enllaç amb uns PDFs, que no sé si és això, però que no em sona gens haver-ho vist, però que potser sí que és això. I el que passa és que, clar, quan tu reps tanta informació en PDFs, que has d'anar obrint, has d'anar mirant... No, és que no tenim temps, per tant, necessitem alguna cosa més resolutiva. I aquestes fitxes vèiem que els nanos petits, sobretot, no eren... No, i algunes tenien molta lletra, que sí, que està molt bé, però no era ben bé.

Andrea:: És que no acaben de...?

Ada: Si.

Andrea: Bueno i després, l'últim, també, per crear aquest teatre d'Storytelling. Llavors, anem a les preguntes que jo havia preparat ja. Actualment, quines persones de l'equip docent coneixen que existeixen aquests materials del Dimoni i les Pedres?

Ada: Tota la gent de primària. Bueno, no, tot el claustre, perquè ho vam presentar en el claustre quan ens va arribar, en el moment que ens va arribar i, a part, totes les coordinadores vam participar en les modificacions. Va ser un treball de l'equip pedagògic, per tant... En principi, tot el claustre.

Andrea: I coneixen, a part del dossier d'activitats, també coneixen la pàgina web?

Ada: Suposo, sí. Tenim molta gent que viu aquí al poble, tenim molts mestres que són del poble. Per tant, són els que més dominen, a més a més.

Andrea: Molt bé. (segona pregunta) A l'inici del curs es fa algun tipus de presentació dels materials a tots els professors, o va ser quan ens va arribar el material?

Ada: Va ser quan ens va arribar el material, i, de fet, saben, sobretot els de cicle mitjà, que això ho tinc jo aquí guardat a baix del despatx, ells saben que quan treballen al poble, segon i tercer i quart, tenen accés al curs.

Andrea: Vale. (tercera pregunta) Penses que aquesta guia cobreix les necessitats educatives de l'entorn? És a dir, si és útil per treballar el patrimoni.

Ada: Sí, és útil, però queda com una mica... Clar, amb totes les noves tecnologies, tot el que et deia, no? Els nanos ja no estan tan acostumats a allò de la fitxa, fitxa, fitxa, no? Per ells els encanta la visita que fem a tercer del circuit pel poble. Ara el que ens vindran a fer del joc aquest de cartes, cinquè ara han vingut a fer la setmana passada, uns tallers dins de les aules també del patrimoni de Palau, i han sortit a veure-ho, a fer una ruta. És clar, és que estem empapats de coses així, i després això queda aparcat. Queda com enrere, perquè tot allò altre ja ens cobreix tot el que és en paper. Ah i a part, els de primer també van al castell. Sí, van a fer una activitat musical, però van allà al castell, i també se'ls explica la història, i pugen a dalt a veure el patrimoni aquest del Folch i Torres, la Fundació. O sigui que saps que es..

Andrea: És més real, no? Més vivencial que una fitxa.

Ada: Exacte

Andrea: Vale. Bueno, això no sé si ho sabràs, però si s'estan utilitzant realment alguna fitxa o no?

Ada: Ara, aquest curs, de moment encara no, però també és veritat que cinquè ha començat ara amb el tema del poble, i ho han iniciat amb la ruta aquesta de caminar del poble.

Andrea: És la ruta que s'ofereix? És aquesta ruta dels itineraris?

Ada: És que podria ser, pot ser. Sé que fan tallers dins de l'aula i després se'ls emporten a fer el voltant.

Andrea: Sí, perquè aquí els ofereixen això, una ruta de 12 espais de Palau, que crec que són com els 12 espais més importants. De les Masies, el Castell...

Ada: Diu el curs? Perquè sí que la de tercer també és molt així, eh?

Andrea: A veure... (mira el dossier). Diria que no, no ho especifica. A veure, per infantil no crec, potser per primària...

Ada: No, ja et dic, fem dues activitats, una a tercer de Primària, que és una ruta per tots aquests llocs, eh? És un joc d'orientació...

Andrea: Sobre el patrimoni que hi ha codis QR, i van seguint...

Ada: Aquesta és la que es fa a tercer, que és una passada, ens agrada moltíssim, que van amb els... I després a cinquè n'han fet una altra que anem avançant, si vols, i et dic. A veure si trobes el nom exacte de l'activitat.

Andrea: Vale. Valora les fortaleses i debilitats dels materials en relació a aquests criteris, que et diré ara, sent 1 insuficient, i 10, excel·lent. Vale? Adaptabilitat i flexibilitat.

Ada: És que no... Està en PDF. Sí que els ho podríem descarregar, posar-ho per l'aplicació, i, clar, si tenim les fitxes impreses... Per començar, les d'infantil, si estan amb lletra... Lletra d'impremta, poca cosa podem fer.

Andrea: O sigui, un número baixet, no?

Ada: Sí. No, que hauria d'estar amb lletra lligada, o amb lletra de pal.

Andrea: Vale. En quant a diversió i engrescament, quin número li possaries?

Ada: És que n'hi ha algunes que són molt... Clar, quina diversió i engrescament, veus, en aquesta? (Senyala una fitxa). No. És que no els hi crida, no els hi crida l'atenció. Potser si es fa aquesta activitat i després els dones la fitxa, això ja va com més relacionat i més lligat. Això sí.

Andrea: Vale. Eficàcia?

Ada: Esque... si no ho apliquem...

Andrea: Vale, el mateix jajaj... Autonomia de l'alumnat?

Ada: Bueno, en algunes sí, en algunes no. Has de fer molta... Has de fer molta explicació. Per començar, perquè, mira, aquí hi ha codis QR, no? Doncs ja has d'anar i agafar les taulets o els portàtils. Clar, això a un cicle superior. Veus, aquesta de la Pedra llarga, doncs no ho sé.

Andrea: Que no crida l'atenció?

Ada: Clar. Els dibuixos, que són també com molt infantils.

Andrea: Vale. I, per últim, si és pedagògica, educativa...?

Ada: Sí, això sí. Això sí, clar. Jo això ho veig més ara, eh? Pels mestres, com a idea, no? I després nosaltres podem explicar com a guia, però que... O crear-nos nosaltres les mateixes fitxes, però que als nanos els hi entra molt millor un vídeo o les sortides o un joc. Això que no pas la fitxa.

Andrea: Llavors, les dues últimes preguntes que van enfocades a això. Si modificaries o eliminaries alguna cosa o si afegiries alguna cosa més.

Ada: Jo afegiria tot digitalitzat, això per començar, i que nosaltres ens poguéssim transformar les nostres fitxes.

Andrea: O sigui, que estigués en format digital i que tu poguessis modificar les fitxes?

Ada: Sí, i fer-ho potser amb un altre tipus de format, amb un app o no sé, donar-li un altre...

Saps? Que tu poguessis clicar... No ho sé, ara se me'n va, no? Que tinguessis una app i tinguessis la finestra de Can Cladellas, no? I poguessis clicar i hi hagués com una història, no? O la informació. O explicat com a conte, que això també els crida molt l'atenció.

Andrea: Tipus fer-ho en algun format taller, format més dinàmic, lúdic, no?

Ada: Bueno, és que jo penso que això ha quedat substituït per aquests tallers que ja ens venen a fer. Pels tallers que ens fan. Sí.

Andrea: D'acord. Doncs, ja estaria, fins aquí les preguntes.

Ada: Vale, vaig a buscar (referint-se al nom de l'activitat de la ruta pel poble). A veure... Si ho trobés, eh? Perquè van venir... I no sé si jo vaig posar... Taller i la línia del temps. Es diu. Taller i la línia del temps.

Andrea: Això és el que m'has dit de les 12... de la ruta per Palau?

Ada: Jo crec que no, que això és una cosa nova que han aconseguit aquest any.

Andrea: A part?

Ada: Si. Taller i la línia del temps.

Andrea: I saps si es semblant o...?

Ada: És que és una visita pel poble. Tenen una oferta, una explicació.

Andrea: Ah, vale amb uns monitors?

Ada: Sí, i després et fan de guia pel poble. La línia del temps. I després el... Quin dia venen? Ostres, crec que el maig. Doncs el maig no. Quin dia? És per trobar-te també l'activitat, gener, febrer, març... A l'abril, potser. Tampoc. Doncs vaig al març. Potser és ja i jo estic aquí buscant. Doncs no ho sé. Palau Històric.

Andrea: Aquest és el que van a...?

Ada: Palau Històric. Aquest és el que venen a fer el joc aquí. És un joc nou que han fet. Es veu que es com un eix cronològic. I has d'anar amb cartes. Has d'anar col·locant cartes. Això que ens venen a presentar.

Andrea: I això és per quin curs m'has dit?

Ada: Cinquè. I dic, clar, són tot d'activitats que fa el mateix Ajuntament. I jo penso que ni el mateix Ajuntament sap que s'estan... I que es van contrapitjant. Això ja fa molts anys que ho estem dient nosaltres. Que es trepitgen unes entitats amb les altres. I que no saben ben bé el que estan fent. No poden ofertar tantes coses.

Andrea: Clar, i vosaltres us quedeu realment amb el que veieu, que als nens els engresca més.

Ada: Clar, i hem de fer una selecció. No podem estar tot el dia voltant, saps? I fent activitats del poble. L'altre dia van venir els de Ball dels Gitanes, que també ja treballes patrimoni cultural del poble, pels de segon. Pels de primer van venir... Bueno, van al Castell a fer lo de música. Tercer, anem a l'Ajuntament, de visita a l'Ajuntament. I a part, la ruta aquesta que t'he dit del patrimoni, que també fem. I quart, va a la comissaria.

Andrea: O sigui que ja es fan com moltes coses i heu de fer una selecció, no?

Ada: Sí. És que no, mare meva, no podria ser. I els petitons, doncs sortir del recinte escolar, és el que més els costa. I l'únic que fan del poble és anar al teatre. O sigui que...

Andrea: O sigui que s'hauria de buscar alguna cosa així que...?

Ada: Sí, però que també són molt petits, saps? O sigui, alguna cosa molt visual, molt, molt, molt... Que sigui allò... No ho sé.

Andrea: Per exemple això, que t'he ensenyat d'aquestes fitxes de... (li ensenya els dibuixos que és poden escanejar amb realitat augmentada). Tu creus que això els agradaria?

Ada: Sí, però esque no és un contingut que es treballi a Infantil, saps què et vull dir? Que potser si treballessin els animals... Bueno, sí, els animals, sí, i es podria incloure, doncs, lo del Gall i la Masovera.

Andrea: O potser penso si es vingués... En format taller o Storytelling d'aquests que els venen a explicar un conte de La masovera i el gall, i després han de pintar el dibuix, però ja coneixen la història, no?

Ada: Per exemple. Coses d'aquestes per Infantil, sobretot coses d'aquestes que són aquí els nanos. I que ja et dic, hem de fer una selecció i que ens trobem amb moltíssimes activitats del poble. Emm... Conèixer els nostres arbres o els ocells que ens envolten, o la riera, saps? Tot això, és que tot entra dins del programa. I dius, mare meva, s'ha de fer una selecció i, clar, després et deixen això, que és molta feina, és molt curro (referint-se al dossier), però dius, bueno, si m'estan demanant també que esculli altres opcions, doncs em quedo amb les més lúdiques i amb les que més atrauen els nanos, no? Les que sabem que més es quedaran com a concepte.

Andrea: Vale. Doncs ja està, era això. Moltes gràcies.

6.2. Transcripció entrevista Escola Palau

DATA: Dijous 7 de març. A les 9.15h.
ESCOLA: Escola Palau
NOM ENTREVISTADORA: Andrea Lerma Galeas
NOM ENTREVISTADA: Arantxa Flores
TRANSCRIPCIÓ
Arantxa: Soc l'Arantxa Flores, de l'Escola Palau. Andrea: Acceptes la gravació? Arantxa: Sí. Andrea: Perfecte. Doncs això. També es va fer això de les realitats augmentades, dels dimonis. Una catifa de BeeBots, però això també potser és més per infantil. Arantxa: Ah, que guai, per jugar. Perquè jo faig un taller de robòtica, també. Andrea: Ah, doncs... Arantxa: Podria ser guai. Andrea: I és amb elements del poble i també hi ha com unes targetes per treballar. Unes cartes. Arantxa: I això on està?

Andrea: Crec que ho teniu en un PDF potser; us van passar tots els materials, em sembla. M'han d'explicat a mi.

Arantxa: Ay però potser ha arribat allà a l'equip directiu. No sé si m'ho podries passar a mi directament.

Andrea: Vale. Jo no ho tinc, però l'hi pregunto a la Paloma.

Arantxa: Tens el meu correu?

Andrea: Sí, el teu correu.

Arantxa: Perquè això és molt guai, és molt xulo. I jo que faig robòtica, saps? A més a més, doncs... Unes cartes.

Andrea: Vale, doncs sí. Li demanaré.

Arantxa: Està molt xulo.

Andrea: També hi ha una ruta de 360° per la Fundació Folch i Torres.

Arantxa: La Fundació Folch i Torres la visitem a primer.

Andrea: Ah, d'acord.

Arantxa: Sí, quan hi ha una audició de música al castell, fem l'audició i ens ensenyen també la Fundació Folch.

Andrea: Doncs això està perfecte. No sé, suposo que és per fer des de l'escola, perquè si vas allà, realment és més vivencial.

Arantxa: Sí.

Andrea: Llavors també es van crear uns daus per treballar això, que també es demanava d'intergeneracional, dels avis del poble, que expliquessin.

Arantxa: Ah, molt bé.

Andrea: Es van fer uns daus personalitzats, que són sis daus, com per fer storytelling, crear històries. De persones...

Arantxa: Ah, doncs això a mi no em sona, que...

Andrea: No us ho van donar? Ja l'hi preguntaré a la...

Arantxa: És que no ho sé. A mi no em sona. Potser l'hi han donat a una altra companya, eh, que no... Que ens arriben tantes coses.

Andrea: Ja.

Arantxa: Saps, que al final... Però em sembla molt xulo. D'acord, doncs si m'ho fas arribar...

Andrea: Tots els que t'interessin, sí. I després el que es diu Playful Storytelling, que és un teatre d'aquests que es desmunta i es munta. Hi ha com diferents targetes, fitxes...

Arantxa: Ah, doncs també és molt xulo això, eh.

Andrea: Per crear contes, sí.

Arantxa: D'acord.

Andrea: Jo si vols...

Arantxa: Ah, doncs sí, i tant. No, no, clar.

Andrea: D'acord. I bueno, això és el que et volia explicar primer, perquè no sabia... Si ho sabia, com al Can Cladellas, em van dir que no, dic, doncs... A veure, perquè potser ella tampoc ho sap.

Arantxa: D'acord, doncs això, d'acord? Que nosaltres ho fem a segon. Llavors, clar, hi ha cosetes que sí. A veure... Clar, tot això... (*mirant algunes fitxes del dossier*) Bueno, que ja ho expliquem, eh, això de l'Ajuntament i tal. Però, per exemple, això sí. Perquè també l'última vegada que vam anar a l'Ajuntament... O sigui, fa dos anys, jo estava fent segon també, i ja vaig fer el projecte del poble, d'acord? I tenia que ens havien enviat, abans de la visita, també un

PDF. I sortia també coses de la sala... Aquesta. Aquesta, per exemple, també sortia. I aquesta... Això sí que ho hem anat mirant. Sí, però que hi ha moltes coses que...

Andrea: Que no es poden?

Arantxa: Que són... per més grans. O sigui, aquest plànol també el tenim (*segueix referint-se a les fitxes del dossier*). Mira. Veus? És que allà tenim com el raconet del poble.

Andrea: Ah, sí, és veritat.

Arantxa: I aquí hem posat la del Dimoni, que és molt xula, la imatge, allà. I aquí sí que l'utilitzem. Aquest també el tenim així fotocopiat. I també l'utilitzem molt.

Andrea: O sigui, vosaltres utilitzeu més la part de cicle inicial, no?

Arantxa: Sí, nosaltres, segon. A primer fem el barri de l'escola, que fem l'Alzina. I a segon, doncs, fem el poble, sempre. Jo t'ensenyo les meves feines, vale? És que, com ho fem nosaltres, una miqueta, eh? Una mica barrejades, eh? Però mira, veus? Aquí... (*m'ensenyà el dossier de fitxes d'un dels infants de segon*) Bé, primer els expliquem que hi havia dues esglésies, els dos pobles, perquè és tan llarg el nom del poble i tot això, que això els agrada molt. Llavors, en el plànol aquí que busquin, veus? Així en grup, els llocs que ja coneixen, els que no coneixien... Si hi ha altres punts importants...

Andrea: Si, això és guai.

Arantxa: Després els parlem de quants habitants hi ha... Però veus? És tot molt més senzillet, perquè clar és segon.

Andrea: Que potser són massa complexes, algunes fitxes...

Arantxa: Bueno, no, però per altres cursos. Però nosaltres, justament, com que ho treballem a segons, saps? I això és el que et volia comentar, que això també estaria guai que posessis alguna cosa aquí, així, de l'escut i de la bandera.

Andrea: Si, i va ser una de les coses que vau demanar i m'ho estava revisant.

Arantxa: Ho tinc apuntat, eh? Perquè jo, fa dos anys, no em sona d'haver-ho fet, o sigui, ho havíem comentat, però no així, no?, tan concret. I a més, els agrada molt, perquè, no ho sé, el nostre escut i la nostra bandera és com molt simbòlic, no?, dels dos pobles. Tota l'estona és com, no?, el mateix. I la veritat és que els agrada molt. I és una activitat que penso que aquí podria també...

Andrea: Diria que és una de les coses que vau demanar, perquè m'ho he portat... No sé quina escola va ser, vosaltres o el Folch o alguna... Però no s'ha fet això. S'ha fet altres coses, però sí.

Arantxa: Bueno, però són idees, també.

Andrea: Sí, sí.

Arantxa: Llavors, aquí, demanem que facin una entrevista (*ensenyà una fitxa*) a dues persones que visquin al poble, i després posem en comú les coses que més agraden del poble i les tres coses que menys, de tot el que ens han dit, perquè moltes es repeteixen. La tranquil·litat, que falta transport, o que no hi ha tren, que falten botigues, la piscina... Bueno, però està xulo, també, de fer una valoració del poble. Després els expliquem el Vallès que estem, amb els municipis que envolten el poble. Això és un poema que va fer una nena, que els vam posar, també, molt xulo (*referint-se a una fitxa*). Visitem l'Ajuntament. I llavors vam visitar, també, Can Cortès, que aquest any no hem pogut anar a la biblioteca perquè ja està en traspàs. Però vam anar igualment, vam anar a veure la Pedra Llarga, i la vam dibuixar per fora. Mira, que xulos, que uns artistes, eh? (*referint-se a uns dibuixos que hi ha penjats de la masia de Can Cortès*) Veus els que estan penjats? Tots són Can Cortès.

Andrea: Que xules!

Arantxa: Sí, sí, jo no dibuixaria així, eh?

Andrea: Jo tampoc.

Arantxa: I, a més, és que tots són macos, és a dir, no és allò que diguis, mira, és que aquest destaca dibuixant... No, no, estaven allà davant, ho van dibuixar i ho van pintar aquí. I bueno, és una activitat molt xula.

Andrea: Tens una classe d'artistes, eh? Jajajaja. Jo no dibuixo així, ja t'ho dic.

Si si, jajaja. I aquesta (*una fitxa*), és que fem la comparació de la Biblioteca Antiga amb la Biblioteca Nova, també. Jo crec que ja... Això ja és de Gaudí... Bueno, i els gegants... Sí, aquesta és l'última que hem fet. I una miqueta, veus, com més adaptat al seu nivell. Però bueno, que hi ha coses que per explicar també les pots mirar. Com la sala de plens, tot això ho vam parlar, vam mirar la web abans d'anar a l'Ajuntament...

Andrea: Clar, potser també hi ha recursos que són més com a utilitzar com a mestra, no?

Arantxa: Clar, exacte, sí. Per això, per exemple, aquest plànol està molt bé que estigui aquí, perquè aquest parquet el tenim, que l'agafem sempre al Pavelló i això que hi ha allà. Però si no, doncs va super bé tenir-lo. Clar, això ja és també molt concret. (*referint-se a algunes fitxes del dossier*) Els tipus de masies és difícil. Són per més grans. Per ells, sí. I ja el tema dels rellotges, ja no... I jo crec que ja d'aquí en endavant... Alguna... M'he agafat alguna per fer de trencaclosques també de masia. Aquest també em sembla xulo. Clar, i això ja... I algunes, les que... De les esglésies parlem, però... Però clar, trobo que ja és una miqueta difícil. Estava aquí també lo de... Clar, que això és superxulo, però és el que dic.

Andrea: Però per més grans, clar, si aquí treballem...

Arantxa: A l'Hostal del Fum no hi anem. I al castell, com que vam anar l'any passat, ja també el passem una mica més... I això, el que hem fet, de l'església antiga de Sant Genís, és que com que els de Cinquè van fer un vídeo amb això del patrimoni històric, fan un vídeo explicant tot això, doncs l'hem posat.

Andrea: Ah, que guai!

Arantxa: Sí, perquè a més a més, el meu fill fa dos anys feia Cinquè. I llavors jo el tenia com a mare, no? I els he tornat a posar... I clar, també parlen de que si es va cremar durant la guerra i tal... I bueno, donar una pinza així també xula del poble. I això també ho fem. I ja està. I la llegenda et volia comentar si saps que hi ha una edició que ha fet un... Bueno, un papa de l'escola va fer una edició de...

Andrea: Ah, no ho sabia.

Arantxa: I també estaria bé que la poguessin potser introduir aquí.

Andrea: Ah, doncs ja els hi diré, a veure si...

Arantxa: Jo la tinc escanejada, a veure si vols te l'ensenyo. De l'Abraxas també vam parlar. Amb lo dels capgrossos i tal. I clar, el retaule, en el vídeo aquest, van dir els retaules i tal, els ho vaig explicar una mica oer sobre. I ja està. I això és una miqueta el que hem fet. Això també ho veig una mica difícil, sí... (*referint-se a una fitxa del dossier*). Perquè per fer-la bé, no?

Andrea: Sí, sí, clar, és això, que hi ha fitxes que...

Arantxa: No, clar és que s'ha de fer per tots els nivells, perquè...

Andrea: Clar, ara el que estic fent realment és analitzar el que esteu utilitzant i el que no, per fer les modificacions o afegir... Per exemple, el que m'has dit ara del... del que ja va demanar. Ai, ara se m'ha oblidat.

Arantxa: Sí, els símbols de Palau. De l'escut i la bandera.

Andrea: Això, l'escut, que ja va demanar i ara ho torneu a demanar, doncs potser sí que s'hauria d'afegir.

Arantxa: Clar, sí.

Andrea: Jo el que et volia preguntar era que quines persones de l'equip docent ara mateix coneixen aquests materials. Bé, ara mateix, vull dir... O sigui, ho coneix tothom? Si ho coneixeu, alguns? No se si ho saps.

Arantxa: Cicle inicial, segur. Perquè ja fa uns anys que ens ho van fer valorar, també. Però no ho sé si ho han passat.

Andrea: En relació a això, saps si hi ha alguna reunió a l'inici del curs per explicar aquesta cosa que es menciona?

Arantxa: No, perquè hi ha tantes coses. És un principi de curs.

Andrea: O sigui, segur, cicle inicial.

Arantxa: Segur, cicle inicial. I jo diria que l'altre dia una companya de superior, no sé què comentavem i algo sabia. O sigui, que potser sí que ha anat passant, eh? Però ara no. Jo crec que l'altra vegada. Sí, sí. La primera vegada que ens ho va portar.

Andrea: Vale. Creus que aquesta guia cobreix les necessitats educatives del territori? Bé, jo crec que en part, no? Per treballar algunes coses, potser. Amb el que m'has dit, eh?

Arantxa: Si si. No, però està bé. Molt xula, agrada molt als nens, el tema del poble, molt.

Andrea: Home, jo crec que és algo com per treballar el territori...

Arantxa: Perquè, a més, és que estàs aquí, i jo fins i tot el primer any que ho vaig fer vaig descobrir coses que no saps, no? I porto vivint aquí quasi trenta anys i saps?

Andrea: I no ho sabies.

Arantxa: Clar, i està molt bé que ells els diguem el nom dels llocs i tot.

Andrea: I potser que els motiva.

Arantxa: Si. M'agrada. Sí, molt.

Andrea: Això de dir, ai jo passo cada dia per aquí.

Arantxa: Molt, molt, molt. És molt xulo.

Andrea: Bé, aquesta pregunta... els materials s'estan utilitzant a quins cursos? A segon, no?

Arantxa: Sí.

Andrea: Les fitxes, què més s'estan fent servir? També m'ho has dit.

Arantxa: Sí.

Andrea: D'acord, llavors ara et dic uns quants punts i me'ls has de valorar de l'1 al 10. En quant a l'1 és ser insuficient i el 10, doncs, que és excel·lent.

Arantxa: D'acord.

Andrea: Adaptabilitat o flexibilitat dels materials?

Arantxa: Bé, jo crec que un 8, perquè la informació està bé. Llavors tu també d'aquí pots mirar, i com les feines que t'he ensenyat, saps? Pots agafar-les i adaptar-les.

Andrea: Si. La cosa és que crec que els teniu, també us els vam passar online, perquè vosaltres podeu agafar una fitxa i modificar-la com vulgueu.

Arantxa: Per això et dic, però sí que és veritat que et pots servir molt per agafar idees, també. Més com a mestra. Per exemple, a mi m'ha agradat, que no ho hem fet mai, aquesta, la trobo superxula, (*referint-se a una fitxa del dossier*) amb les diferents imatges de l'Ajuntament, no? Doncs està molt bé.

Andrea: D'acord, la segona és diversió o engrescament, motivació.

Arantxa: Bé, és bastant variat, i amb això que m'has ensenyat nou, jo penso que està molt bé.

Andrea: És una cosa diferent, potser. No és el que fas cada dia.

Arantxa: Sí, sí.

Andrea: D'acord. Eficàcia.

Arantxa: No ho sé, un set o un vuit, no? Sí.

Andrea: Serveix per aprendre?

Arantxa: Sí, sí.

Andrea: Vale. Autonomia de l'alumnat, fent les fitxes.

Arantxa: Depèn. Depèn de la fitxa, sí. A més, hi ha moltes informatives, també. Però bé.

Andrea: Clar, hi ha algunes que si que les podrien fer sols però altres...

Arantxa: Clar, si és a segon necessiten ajuda, però potser si vas amb això a quart... Clar, ho poden fer sols. Saps què vull dir? Depèn del curs, clar.

Andrea: D'acord. I després, si modificaries o eliminaries alguns dels recursos disponibles, o si afegiries algun nou...

Arantxa: Bé, el que t'he dit del símbol de Palau, i el conte de la llegenda jo penso que també. Ara te l'ensenyo escanejat, però si el podeu trobar, i posar-lo aquí en paper.

Andrea: I què ho va fer, un pare de l'escola?

Arantxa: Les il·lustracions.

Andrea: I on està? Saps on el puc trobar?

Arantxa: Esque eer això ara potser allà podem veure l'editorial o alguna cosa. És l'Albert Noalart.

Andrea: Albert Noalart?

Arantxa: No, Albert Plaza. Albert Plaza Noalart.

Andrea: I així ho busques, eh?

Arantxa: Sí, perquè a més és estret, eh? És petit. És un conte. Senzillet, però no ho sé. I a més a més, l'ha il·lustrat algú del poble que també... A part, és pare de l'escola. Que jo a la seva filla la tenia fa dos anys. I el va portar. I també és xulo, no? De dir que és d'aquí.

Andrea: D'acord. Doncs moltes gràcies.

6.3. Transcripció entrevista institut Ramon Casas i Carbó

DATA: Divendres 8 de març del 2024. A les 10.00h.

ESCOLA: Institut Ramon Casas i Carbó

NOM ENTREVISTADORA: Andrea Lerma Galeas

NOM ENTREVISTADA: Milagros Gómez

TRANSCRIPCIÓ

Mila: Hola, bon dia, sóc Miraglós Gómez, sóc la coordinadora pedagògica de l'Institut Ramon Casas i Carbó.

Andrea: Acceptes que gravem la conversa?

Mila: Sí, sempre i quan no es faci cap mena d'ús públic.

Andrea: D'acord, doncs primer et volia explicar que ja us va venir, crec que va ser la Laura Carbonero fa uns anys...

Mila: No, no me'n recordo. Vaig parlar amb algú.

Andrea: D'acord, i va venir, que us va fer ja una entrevista, us va demanar una valoració del projecte, i a partir d'aquí ja es van fer com algunes millores, que no sé si us les van explicar.

Mila: No, això ja no va arriabr.

Andrea: D'acord, doncs mira, el primer que van fer, que ho vau demanar... el dossier en format guia amb un índex, les fitxes com amb un codi per organitzar-les, no sé si ho teniu això ja.

Mila: Jo tinc el primer aquest.

Andrea: Tens el codi, o sigui, que et diuen si les fitxes són per l'ESO, per primària, per infantil. No sé si us les van donar, això. Vale sí, això ja ho teníen més o menys fet.

Mila: En principi s'hi que ho posava per nivells, però per la l'ESO realment hi havia molt poca cosa, i el que es posava era molt inicial, molt de primer d'ESO i això.

Andrea: D'acord. Llavors també després es va fer, que també ho va demanar, una ruta per 12 espais de Palau, com un joc d'orientació del patrimoni de 12 llocs, que és per anar amb l'aplicació *Instamaps*, i es fa com una ruta, hi ha diferents activitats, vídeos, àudios de cada lloc.

Mila: era això que habies de llegir un codi QR, i a partir d'allà teníem una informació.

Andrea: Sí, exacte. D'acord.

Mila: Vale, si. Això si que ho recordo que ho van dir. I això està fet ja també?

Andrea: Sí, això està creat, està a la pàgina web. Això, però això és per infantil, de realitat augmentada, que pinten i els hi surt... (*referint-se a l'activitat de pintar el dimoni i el gall*). Això també és per infantil de BeeBots. I això que es va fer de la Fundació Folch i Torres es va com escanejar ja, i s'ha creat en 360°, que és com l'experiència educativa, que poden anar pels diferents llocs i a cada lloc es troben puntets amb informació. Si estan treballant, la Fundació Folch i Torres, si no es pot anar, doncs és com aquesta opció.

Mila: Vale, però això seria més per primària.

Andrea: Ja. També aquests daus personalitzats per treballar l'Storytelling, les històries i això. Això també potser seria més per primària, però depèn com ho utilitzis. Són sis daus, i és com per crear històries; hi ha una persona principal, una personatge aliat, el que genera conflicte, el lloc i les accions que fan.

Mila: Això estic pensant potser que per aula d'acollida, com que són nouvinguts també és una forma d'introduir-los al poble, potser no estaria malament. L'anterior i aquesta.

Andrea: Lo de la Fundació Folch?

Mila: Sí, és una forma també de parlar de patrimoni aquí de Palau.

Andrea: Això em sembla que ho podeu trobar a la web, jo crec. A la web del projecte, del Dimoni i les Pedres. I això no ho sé, t'ho pregunto a la meua tutora que sap on està, perquè no se on estan i així, si us els poden portar o els poden utilitzar els daus. I després un teatre per fer també... Un teatre, que això potser també és més per infantil, per crear històries, veus? Així amb ombres o amb targetes. I més que res, això que et volia explicar. Això és el que s'havia fet nou, perquè no sabia si ho sabíeu, perquè al Can Cladellas em van dir que no ho sabien, i allà a l'Escola Palau sabien algunes coses, però altres no.

Mila: Jo això que tot el que heu fet, del que es va comentar, no sabia res. A mi de fet no vam ser proposta nostra el tema d'aquests codis QR, sinó que ells ja ens van dir que ho volien fer. Nosaltres jo recordo propostes, per exemple, d'aquí del Ramon Casas que va sortir, hi havia

una part en què volíem fer un herbolari. És quan li vaig comentar que anar per aquí, pel patrimoni, tothom agafant i agafant floretes i secant-les, etcètera, fer un potser, a mode de mostra, estaria bé. Però clar, si tinc 300 nanos a les 3 escoles, fent el mateix, el mateix any, és una agressió molt feble de cara a la natura d'aquí del poble. Llavors el que proposava, com a molt fer un, perquè vegin la gent com es fa i fer la premsa i tot el tema, i es pot fer comunitari, però en comptes de fer-lo individualment, com és el que s'exigiria, fer-ho a nivell digital, amb fotografia i fer-ho tot allò.

Andrea: És això (*senyalant la fitxa*), però això no s'ha canviat.

Mila: No s'ha fet res. Te'n recordes que vaig dir-te si parles amb ella? (*referint-se a la persona amb qui va parlar per primera vegada*).

Andrea: Si. Tinc aquí el que vau dir.

Mila: Doncs si ho teniu perquè jo no ho recordo.

Andrea: Si si. La cursa d'orientació, que això és el que s'ha fet, que és el que t'acabo d'ensenyar. L'herbari no s'ha fet.

Mila: Podria ser això, fotogràfic, per mi. La resta també era nostra o no?

Andrea: Sí, tot això és vostre, però aquí que diu, les fitxes s'adequen a l'equip docent, això m'ho estava mirant abans i no entenia el que volia dir.

Mila: Vale. Nosaltres, fa pocs anys, bueno, tu vas fer aquest projecte, el de Coneguem Palau.

Andrea: Sí.

Mila: Ara ja l'hem canviat, però en el seu moment, com que el projecte era superxulo, el que passa és que estava fet amb una metodologia que de seguida es va destassar respecte als alumnes que teníem al centre. I llavors li podem donar una volta. I quan vam veure tota aquesta documentació, que la trobàvem superbé i moltes coses coincidien, el que li vam preguntar és si podríem fer servir aquest material per fer el projecte de síntesi.

Andrea: Jo en teoria crec que sí.

Mila: El que passa és que ja no fem això, ara fem astronomia. Clar, suposadament se'n va anar, ningú no va dir que això havia tingut una continuïtat i he tornat a saber que això continua viu perquè tu m'has escrit. Bueno, tu i l'Esther Daza. Però vull dir, no sabíem res i, en conseqüència, nosaltres hem tirat. Aquell el vam abandonar i realment hem començat l'any passat, aquest serà el segon any, a fer un crèdit de síntesi d'astronomia i està funcionant molt bé. Per tant, això ja queda aparcats. (*Ara segueix llegint el que van demanar durant la primera xerrada i ho comenta*). En el cas afirmatiu considero important una proposta final que deixés clar especialment que es fa a la primària, sobretot del segle superior, i que és secundària.

Andrea: Que això realment és l'índex de l'inici.

Mila: Si, però esque de secundària tenim molt poques encara.

Andrea: Si, s'haurien de crear més coses.

Mila: Sí, i el tema és aquest, que està molt dirigit a primària. Perquè jo ho deia, quan parlem de l'església, quan hi havia algunes imatges dic, home, aquí pots posar perfectament un treball de tecno brutal o fer un màping de l'església o amb les rosetes que té que intentessin els nanos fer alguna imatge d'aquestes, recordo. Que no només sigui fer a mà alçada, sinó que potser amb algun programa d'internet, de tecnologia, fer una coseta de disseny més enllà. Si es poden, intentar adaptar... Doncs mira, aquesta és l'activitat que es fa a primària, potser dibuixar a mà alçada, aquesta activitat que es fa a secundària en tal programa i tal cosa. Vale?

Andrea: Si.

Mila: *(Segueix llegint el que van demanar i ho comenta)*. Ús del codi QR. Molt bons, molt ben valorat. Això ho van explicar i ho van valorar molt bé. Es pot potenciar més encara la part interdisciplinària. Algunes fitxes en anglès. Matemàtiques en anar al lloc a mesurar elements. En l'església ja em dius, l'amplada d'àrees, les alçades dels sostres que són brutals. La cursa d'automació que és la que heu fet. Molt bones les fitxes de rosasses. Això, si no m'equivoco, és la que tinc a les rosetes.

Andrea: Sí, crec que sí.

Mila: Part de matemàtiques, tot el tema del compàs, etc. Si s'ha de fer a mà doncs... **Andrea:** S'haurien de modificar les fitxes, no?

Mila: Adaptar-ho. Hi ha coses que a la primària ja funcionen molt bé, però a nosaltres s'han quedat una mica curts.

Andrea: La part bona és que crec que aquestes fitxes les podeu agafar i modificar-les com vulgueu. Si tu vols afegir, però entenc que seria millor si ja fossin...

Mila: Tu posat en la nostra pell. Si l'hagués de fer jo, no ho faria. Ja tinc altres activitats muntades. Però clar, si és un projecte que s'està formant... Jo recordo haver-li dit que és molt per a la primària. I han canviat també la legislació. Per tant, agafar, fer aquest projecte amb els objectius, criteris d'avaluació... M'explico? Com si fos una programació.

Andrea: Com adaptar-ho al currículum, no? O lligar-ho al currículum.

Mila: Clar, es que s'ha de lligar al currículum. Si jo li dic als meus professors que m'han de fer la programació d'això, entenc que em diràn que no. Jo en el seu moment els deia m'estaria molt bé tenir això per a l'alumnat, però la guia del professorat. I la guia del professorat que fos el que vosaltres heu pensat que ha de ser el nivell.

Andrea: La planificació.

Mila: A part de la planificació, és com s'avalua això a primària? A primària avui això, això i això. A secundària, això, això i això. Al mig cadascú, evidentment, els seus objectius d'aprenentatge, els criteris d'avaluació, a la competència que correspon. M'explico? És un curro.

Andrea: Clar, lligar-ho al currículum, no? Amb els criteris, objectius...

Mila: El que hem fet és el que li demanem a les editorials. Quan tenim un treball, un projecte, aquest projecte, doncs que ja ens ho pautin una mica. A veure, altres coses a fer, solucionar.

Andrea: Aquest sí que s'ha fet. Crec que us el vam compartir. No us l'hem compartit? No l'heu rebut? (9:35)

Mila: Jo no ho recordo.

Andrea: D'acord. Doncs li diré a la Paloma.

Mila: O potser està a la web. Esque com que ara mateix no... Jo pensava que s'havia... O sigui està deslocalitzat. Sí, és veritat. Diu *(continua llegint el que van demanar i ho comenta)* el punt d'interès encara no ha tractat la Riera de Palau. Clar, tot això estaria superlligat. Ara sí que tenim un any molt dolent, però en el moment en què està millor, doncs poder treballar amb la Riera seria un punt realment super important. I en principi això és el que vam parlar. I jo esperava la retroacció d'això i ja tinc aquí.

Andrea: Si, jajajaja. Uns quants anys després. Vale, aleshores jo les preguntes que et volia fer són si actualment hi ha persones de l'equip docent que coneguin aquest projecte?

Mila: A veure, el coneixen perquè li vam dir en el seu moment, però ningú treballa amb ell.

Andrea: Vale, bueno doncs la segona llavors no, no té sentit perquè és si es fa algun tipus de presentació dels materials, però... Vale, creus que aquesta guia cobreix les necessitats educatives del territori? És a dir, és eficaç per treballar el patrimoni de Palau?

Mila: Alguns ítems sí. Però el meu problema és que la trobo super enfocada a primer.

Andrea: O sigui, faltaria afegir més coses per la ESO o modificar les fitxes.

Mila: Clar. Una mica d'història, perquè dels templers, per exemple, nosaltres vam fer alguna activitat i d'aquí d'història no es parla res i sembla que hi ha força part històrica templària aquí a Palau. O sigui, alguna cosa que lligués amb els departaments, sobretot socials. Això estaria superbé.

Andrea: Vale. Bueno, si els materials s'estan utilitzant... Ja m'has dit que no. Llavors ara m'hauràs de valorar de l'1 al 10 sobre aquests aspectes, sent un 1 insuficient o un 10 excel·lent. Les segones fortaleses i debilitats. En quant a adaptabilitat i flexibilitat dels materials, és a dir, que permetin...

Mila: Clar, el problema és que no estem treballant amb ells. Però tu m'has dit que jo puc agafar qualsevol fitxa i modificar-la al meu gust, per tant més flexibilitat no me'n pots donar. Però, vaja, que al no estar treballant amb ells directament no podem veure en quins problemes o quines mancances hi trobem en un moment o quin punt fort. Fins que no treballes amb vosaltres, amb els alumnes, és quan realment veus com va tot.

Andrea: Clar, aleshores, per exemple, en quant a diversió i engrescament creus que els infants... són activitats que els motiven per treballar?

Mila: Sí. Pensa que són de primer d'ESO. A més amunt amb un joc no puc pujar. I són molt de primària. Encara els fa gràcia gairebé tot. Si estiguéssim a un altre nivell ja et contestaria una altra cosa.

Andrea: Vale. Clar i és que eficàcia, autonomia de l'alumnat, i educatiu...

Mila: No, com que no hem pogut...

Andrea: Vale. I l'últim aspecte, és si eliminaries algun aspecte, modificaries o afegiries alguna cosa, que ja m'has dit, enfocar-ho més en activitats enfocades a l'ESO, connectar-ho més amb història i afegir objectius, criteris... fer-lo més com a unitat didàctica.

Mila: Sí, una unitat d'aprenentatge. Llavors, clar, guanyaries perquè això, si ho poguéssim adaptar, inclús podria ser una optativa.

Andrea: És veritat.

Mila: D'unes 12 horetes, 12-24 hores, que és el que feiem, amb una sortida pel poble... Per mi, la part d'experimentar, de biologia, està... Hi ha molta mancança. No es fa res, pràcticament. Tenim la riera i no es mira res. Tenim aquest petit bosquet que tenim per aquí dalt i podem fer alguna coseta. Llavors, clar, jo penso que no s'ha valorat.

Andrea: Una mica més interdisciplinar, no?

Mila: Clar, suposo que la persona que ho portava era més d'història, no?

Andrea: La Laura Carbonero diria que no, no ho sé. Sincerament, no ho sé. Però ella va ser professora de l'educació física a la universitat, o sigui que... No sé en què s'ha centrat. No sé de quina part és més.

Mila: No però a veure, de cara a treballar al poble i conèixer el poble, tot això està superbé. Jo quan me'l va presentar em va encantar. De fet, és el que vam dir. Això és com el projecte nostre i el canviem i així el podem fer nostre i parlem. Però, clar, després vam trobar que els tempos són els tempos i la persona que pot estar aquí seria una persona sola i arriba fins on arriba. No es pot dir res més. Llavors, nosaltres vam anar tirant.

Andrea: Hauria de ser més estructurat i potser això es podria utilitzar per una optativa potser.

Mila: Home, jo ara mateix, si això estigués fet, per exemple, en un primer d'ESO... evidentment que has de seleccionar continguts, més encarats per secundària perquè, mira, són dues hores

seguides, pot ser una sortida, mentre que un grup seleccionat... Doncs, mira, què seleccionem? Aquesta fulla. Vale, aquesta fulla la portarem i farem l'arbre. Però la resta fem la foto a la fulla abans i tothom va ordenant-se. M'explico? O sigui dona per molt, perquè dues hores passen de seguida després. Fer allò, fer una riera, anem a un parell d'esglésies... M'explico? Són totes coses molt guais perquè s'acabaria sortint força pel poble i jo penso que podria ser xulo i motivador, vaja. Però, clar, per l'església la tenim al costat. Entres a l'església, fas mesures, no sé què. Entres també en un ambient en el qual no estàs acostumat a l'olor de les espelmes, del silenci, de la fredor que hi ha allà dintre... Impressiona. Alguna vegada quan he portat la meva filla, es queda tota... No pots fer res. Clar, és que s'impessiona molt i dius, estupendo, aprofitem. I jo penso que són coses que es podrien fer. No estic dient que ho fem eh. Són idees que sobre la marxa van sortint. Però bueno, és això. De cara a segon, molt poqueta cosa.

Andrea: Vale, doncs moltes gràcies.